

katedra

»KATEDRO« mariborskih študentov izdaja Zveza študentov Jugoslavije Odbor mariborskih visokošolskih zavodov • Urejuje uredniški odbor, glavni in odgovorni urednik je Vlado Golob • Katedra izhaja vsako drugo sredo. • Naslov uredništva je: Maribor, Gregorčičeva 30, telefon 35-96 • Tekoči račun: 604-13-3-501 (za Katedro). • Tiska Časopisno podjetje »Mariborski tisk« • Rokopisov ne vračamo.

MARIBOR
10. OKTOBRA 1962
III. LETNIK
STEVILKA 1

Človek-izhodišče ustavnih načel

- Predosnutek nove ustave
- ne predvideva, da bo usta-
- va le temeljna listina, ki
- določa meje in principe
- delovanja družbenih čla-
- nov in države, marveč na-
- kazuje hkrati tudi smer-
- nice in temeljne značilnosti
- nadaljnega družbenega
- razvoja. Posebno pomemb-
- no je to, da ustava ni za-
- mišljena kot tog pravni
- akt, ki bi utegnil zavirati
- pozitivne tendence družbe-
- nega razvoja, ampak vse-
- buje momente, ki zagotav-
- ljajo njeno prilagajanje
- evoluciji socialistične skup-
- nosti. Vemo, da izvira po-
- treba po novi ustavi iz zna-
- čilnosti dosedanjega raz-
- voja, ki bodo našle v usta-
- vi le svoje priznanje ozi-
- roma registracijo. Perspekt-
- tivne spremembe pa upo-
- števa predosnutek v pro-
- gramskih momentih usta-
- ve.

Družbena evolucija poteka kot odraz dialektičnih nasprotij elementov tega razvoja, zato mora ustava zagotoviti, da se ta nasprotja ne bodo mogla polarizirati, kar bi lahko privedlo do ekstremističnih tendenc. Enakomernost, skladnost in enakopravnost reševanja teh notranjih nasprotij družbenega dogajanja je pogoj za nekoliko bolj

Nadaljevanje na 2. strani

SVEČANOST NA VPS

Prvi diplomanti

Pred dobrim tednom dni je direktor višje pravne šole Franc Venturini podelil diplome prvim diplomantom za njihov uspešno dokončan študij. Svečanosti so se med drugim udeležili prodekan pravne fakultete ljubljanske univerze dr. Jože Juhari, predsednik univerzitetnega sveta univerze v Ljubljani in predsednik Višjega gospodarskega sodišča Jože Fernuš, podpredsednik OLO Maribor Lojze Grobelnik in predstojnik Združenja mariborskih visokošolskih zavodov prof. Miro Bračič.

Diplomanti so končali študij v dveh letih in so v rednem roku opravljali vse izpite. Diplomirale je sedemnajst študentov, od teh je bilo deset rednih in sedem izrednih. Med njimi so morali štirje opraviti pred vpisom sprejemni izpit, ker niso imeli popolne srednješolske izobrazbe.

Pred dvema letoma je potreba po višjih strokovnih kadrih pripeljala do ustanovitve vrste višjih šol v Mariboru, med njimi tudi višje prav. šole. Podatki, ki jih je zbralo Društvo pravnikov v Mariboru že pred ustanovitvijo šole, so pokazali, da manjka v našem gospodarstvu, v državni upravi in javnih službah pravnikov takega profila, kot jih lahko da le visoka šola prve stopnje. Zato je novoustanovljena višja pravna šola prilagodila in približala svoj učni program praksi. V začetku so bile težave pri predavateljskem kadru, ker je primanjkovalo pravnikov v pravosodju. Mnogo je pripomogla ljubljanska pravna fakulteta saj so nekateri njeni profesorji prvo leto prihajali predavat v Maribor. Drugi predavatelji so izšli iz vrst pravnikov mariborskega okraja. Težave so bile tudi pri izdajanju skript, ki so jih morali

predavatelji zaradi velikega števila izrednih študentov sestaviti pravočasno, da so študentje lahko v rednem roku polagali izpite. Ob ustanovitvi se je prijavilo mnogo študentov: 249 izrednih in 28 rednih. Mnogi med njimi so mislili, da bodo študij brez truda dokončali. Vendar je rezultat na koncu leta pokazal, koliko volje in truda je bilo potrebno, kajti vsi tisti, ki niso vzeli študija resno, so odpadli. Ostali pa so pokazali, da je vztrajni in skupni trud profesorjev in študentov rodil prve sadove → prve diplomante. Izmed diplomantov bosta dva redna nadaljevala študij na ljubljanski pravni fakulteti, pet jih gre v službo na sodišče in bodo študirali izredno, ostali pa se bodo vključili v delovni proces. Do konca leta bo verjetno diplomiralo še petindvajset študentov.

Vida Stukelj

Deveti julij: skupina sedmih neznancev več kakor sto, sedem takih skupin... Trideset dni je minljiva doba. Toda v tej bedni dobi morejo vznikniti iskrene trajnosti. Deveti avgust je kontrast devetemu juliju. (Tovarištva široke ceste... Stran 3)

Ustava - registracija in program

(Nadaljevanje s 1. strani)

umirjen tempo družbenega razvoja. Doseženi in uveljavljeni elementi socialistične revolucije so v naši družbi že tako močno usidrani, da zahtevajo umiritev revolucionarnega gibanja in prehod k znanstveno pogojeni evoluciji družbe.

Kot omenjeno izhaja družbeni razvoj iz reševanja notranjih protislovij tega razvoja. Če hočemo torej zagotoviti konstanten in kvaliteten razvoj, si moramo prizadevati, da bomo ta nasprotja čim bolj spoznavali, jih definirali in klasificirali in skušali najti najboljše metode za njihovo reševanje. Iz tega izhaja, da mora biti nenehno proučevanje konkretnih, praktičnih oblik družbenega dogajanja temelj našega dela. Služiti mora kot osnova abstrakciji — teoriji družbenega razvoja — vendar pa se mora praksa teorije vedno posluževati in se z njo oplajati. Z združevanjem praktičnih, empiričnih in teoretičnih — abstraktnih — zaključkov bomo lahko našli tudi pravilne metode za reševanje vseh protislovij. Načelna in osnovna metoda, ki se je doslej pri nas najbolj uveljavila, je vsekakor institucija družbenega upravljanja.

Ne bo odveč, če si nekoliko približe ogledamo osnovna nasprotja, ki izhajajo iz naše prakse, in potencialne nevarnosti, ki se v njih skrivajo. Družbeno skupnost sestavljajo občani, ki sodelujejo v

družbeni proizvodnji, s ciljem zagotoviti uspešen družbeno ekonomski razvoj. Interesi občana — posameznika — in družbene skupnosti — kolektiva — se v praktičnih primerih ne morejo skladati, zato izhaja iz tega prvo nasprotje — med egoističnimi in družbeno koristnimi zahtevami. Delovanje posameznika v ožjem krogu družbenega udejstvovanja pogosto privede do zameglitve širših stališč, zato pride do nasprotja med subjektivnimi in objektivnimi nazori. Iz istega razloga zasledimo često tudi lokalistične in partikularistične tendence, ki se seveda ne morejo skladati z interesi objektivne večine. Prav tako privede vulgarno pojmovanje načela decentralizacije do nasprotja v pojmovanju nujnosti demokratičnega centralizma, ki je v sedanjih pogojih za nemoten družbeno ekonomski razvoj, v določenih mejah seveda, neogibno potreben. Polarizacija enotnosti vseh teh dvostranskih interesov se pojavlja ali kot egoizem in partikularizem na eni, ali kot enostransko tolmačenje kolektivnih interesov na drugi strani. Naloga družbenega upravljanja je seveda kolizija omenjenih polarizacij, upoštevanje znanstvena načela in metode. Reševati vsa ta notranja nasprotja družbenega razvoja pomeni hkrati tudi graditi družbeno zavest.

Stopnja družbene zavesti je torej važen činitelj uveljavljanja in pravilnega funkcioniranja družbenega uprav-

ljanja. Zato moramo rast in vzgojo družbene zavesti zagotoviti in jo pravilno usmerjati. Upoštevanje omenjene lastnosti posameznikov mora biti zato vzgoja zavesti nenehno podvržena družbeni kontroli, ki naj zagotavlja objektivnost njenega razvoja. Seveda ne gre pri tem za nasilne korekture in sankcije, temveč za pravilen način vzgoje, ki naj temelji na nenehni družbenosti dela. S tem imam v mislih predvsem metode diskusije in polemike, ki naj bi izvirale iz praktičnih izkušenj in bile znanstveno uporabno usmerjene. V sedanjih, marsikje še neenakih pogojih družbenega razvoja — predvsem kar zadeva ekonomsko neenakost — ne smemo zapostavljati momenta materialne determinacije družbene zavesti. To pomeni, da ekonomska neenakost v sedanjih pogojih lahko potencialno večkrat pomeni akceptiranje neobjektivnih tolmačenj in tendenc. Zaradi tega je po mojem mnenju potrebno zagotoviti v posameznih konkretnih primerih uspešnejše eliminiranje ma-

terialnega — subjektivnega momenta pri izvrševanju funkcij, kjer bi ta objektivnost zaradi tega bila ogrožena. Če prenašamo določene funkcije države na nižjo stopnjo — občino — na državljane neposredno, potem je v interesu vseh občanov, da so njihovi interesi enakopravno zastopani. Tu vključujem tudi materialni interes, iz česar seveda izhaja tudi interes občanov, da materialno prispevajo za zagotovitev objektivnosti.

Po drugi strani pa izhaja iz navedenega seveda tudi, da so občani upravičeni nenehno zasledovati delo svojih mandatarijev in ga primerno usmerjati. Zato je pomembno načelo ustave, ki zagotavlja javnost akcije družbenih organov. Druga novost, ki jo ustava prinaša, je osebna odgovornost voljenih predstavnikov za dosledno in objektivno izvrševanje njihovih mandatov. Nejasno je le, ali je ta odgovornost samo moralnega ali tudi materialnega značaja. Z omenjeno primerno materialno stimulacijo objektivnosti bi seveda lahko pogojno povežali tudi materialno odgovornost. (Se nadaljuje) F. VIZJAK

Namesto uvodnika

Ob tolikih dobrih in velikih novicah vzbujajo razširitev naše Katedre in prehod na štirinajstredno izhajanje toliko več znanosti, več poleta in aktivnosti, več vključevanja v družbeno dogajanje.

Zelja, da bi izhajali vsakih štirinajst dni ni nova. Tako smo seveda imeli čas za pravo in razgovore. Prva ugotovitev je bila: v preteklem letu smo bili verjetno preveč informativni in preveč zaprti v svoj krog ali kakor je nekdo dejal »bili smo v svojih sindikalističnih okvirjih.« Seveda je bilo eno in drugo potrebno in pogojeno, kar je bilo v tem dobrega, bomo torej obdržali.

Iz mnogih pogovorov smo potem tudi sami v uredništvu sklesali svoje želje: štirinajstredno izhajanje (izhajali bomo vsako drugo sredo) daje dobro podlago za razširitev vsebine, za širšo poglobljeno vsebino. Tako naj ne bi spremljali samo življenje in delo študentov na šolah, temveč tudi življenje in delo v proizvodnji, aktivnost v kulturi in drugod. To pa na dva načina: informativno in v krajših ali daljših razmišljanjih, seveda v okviru zmoglosti.

Seveda pa bo za vse to potrebno sodelovanje vseh, tako da bo Katedra zopet in še bolj zapisovalec in iniciator razmišljanj — razgovorov.

Klub mladih predavateljev

Ze od januarja letošnjega leta deluje v Mariboru Klub mladih predavateljev. V njem se zbirajo mladi ljudje, ki si žele pridobiti znanje mladega predavatelja. Pogovarjajo se in pripravljajo predavanja, da jih potem zopet razčlenijo. Do sedaj so že mladinci predavali o raznih temah tako na primer: o lepota Gorenjske, o Ustavi in podobno. Sedaj pa bodo po skupinah naštudirali sledeče teme:

1. delavsko samoupravljanje,
2. mladinsko gibanje doma in po svetu,
3. politična ekonomija,
4. kultura,
5. ustava.

Osnovni pa bodo tudi študijsko skupino, ki bo proučevala probleme v mladinski ali kakšni drugi sorodni organizaciji.

Ce bo hotel Klub mladih predavateljev res izpeljati svoj obširni program, bo moral krepko začeti z delom. In kot kaže — bo uspel. V. C.

glosa

Student je mlad proizvajalec, ki je trenutno izven direktnega proizvodnega procesa, a se za ta proces pripravlja in izobražuje. V proizvodnji, v delovnih organizacijah zahteva in pričakuje družbeno upravljanje, ki je danes zgodovinsko dejstvo, od vseh sodelujočih poleg strokovnega znanja tudi socialistično zavest, široko razgledanost in pripravljenost, da

sodeluje v vseh akcijah tudi izven ozko strokovnega dela. To pa seveda tudi zahteva njegovo aktivnost izven študija v času priprave, ko je študent, njegovo angažiranost v Zvezi študentov, šolskih samoupravnih organih, v kulturnem življenju in v okolju v katerem živi. Temu mora nameniti nekaj svojega časa.

P. S.

Na eni naših višjih šol imajo na primer en dan naslednji urnik:

od 8—14 predavanja in od 15—19 zopet predavanja. Toda to ni edina šola — ni edini dan.

Bilo je nekaj pred drugo. Iskal sem bruca. Srečal pa sem Francka Vraberja (22 let) iz Kaple na Kozjaku, diplomanta Višje agronomske šole, dosedanega člana Odbora ZS MVZ. Bil je predsednik mednarodne komisije.

V: Kdaj si diplomiral?

O: Konec preteklega tedna

V: Boš nadaljeval študij?

O: Da, še ta mesec se nameravam vpisati oziroma sem že na pol vpisan na Agronomski fakulteti v Ljubljani.

V: Kako si preživel počitnice?

O: Pri skriptih.

V: Kot vem, si že šest let v Mariboru. Kaj meniš o naših menzah in o prehrani?

O: Mhm, mhm

V: Kaj praviš o družabnem življenju študentov? Ali meniš, da potrebujejo študentje svoje prostore?

O: Pri današnjem številu študentov bi bilo nujno potrebno, da imajo svoje družabne prostore oziroma klub. Ravno tako pa bi tudi Odbor in Katedra potrebovala nove — sodobne prostore.

V: Tvoje mnenje o novi samopostrežni restavraciji?

O: Žal sem se zastonj veselil. Upam pa, da bom »ugodnosti« samopostrežnih restavracij spoznal v Ljubljani.

V: Sedaj, ko se postavljaš, kakšni so tvoji vtisi?

O: Maribor mi je zelo pri srcu. Slovo pa je vedno težko.

-vd-

Kadar gredo pionirji na parado ...

● Spiritistična seansa? Ne, samo premor med delom

● Pokoj za oguljene brigadirske čevlje...

● Včeraj... ne, še danes... je bilo

- Dvakratno udarnišтво in srebrna plaketa za mariborske štunedte
- Prapor »Kajuhovcev« ali simbol udarnosti
- Mariborski študentje v naselju »Vranduk«
- Brigada je natisnila »Mariborskega traserja«
- Pevci snemali za televizijsko oddajo

Tovarištva široka cesta...

... Vse, kar v tej deželi raste, vse, kar je naša radost in naš ponos, je povezano z imenom tovariša Tita. In vedno smo hiteli, da ga razveselimo s čim novim, kar smo ustvarili, da ga spoznamo s svojimi deli in uspehi... Mj moramo varovati bratstvo in enotnost naših narodov, ker nam to omogoča, da gremo dalje ustvarjalno naprej, da ustvarjamo socialistično skupnost... (Napis v naselju »Vranduk«)

Naselje sedmih mest

Staro selo je prijazna srbska vasica, ki leži nekaj kilometrov južno od Velike Plane v širokem pasu ob obrežjih številnih kolen mogočne Morave. Zemlja je rodovitna. Prostrana ravnina valujočih zlatih klasov ter tu in tam nizki griček ali hladni gozdček. Kakor morje z otoki in otočki...

Tu stoji brigadirsko naselje »Vranduka«. V njem je živele v letošnjem juliju sedem mladinskih delovnih brigad. Vršac, Zagreb, Skopje, Maribor, Zrenjanin, Beograd, Goražde... Sedem mest v enem naselju dela, prijateljstva, mladosti, radosti in smeha.

Vsak kubik - nasmeh več na našem licu

Brigade iz naselja so delale na sektorjih trase približno od Velike Plane do Markovca Posamezne čete mariborske študentske delovne brigade »Karel Destovnik-Kajuh« so bile skoraj na vseh sektorjih, kjer so izkopavale in nametavale zemljo ter izdelovale bankine, natovarjale in iztovarjale zemljo in gramoz, razstirale zemljo in gramoz, grobo in fino planirale, delale izkope za podvoze in mostove, betonirale pri podvozh in mostovih, sejale pesek na Moravi, popravljale dovodne poti in podobno.

Pri tem je treba poudariti dejstvo, da je med vrstami Mariborčanov prevladoval silen polet, ki je postal zavidanja vredna specifičnost Kajuhove brigade. Bili so dnevi, ko je zaradi vremenskih neprilik iz »Vranduka« edino prapor Kajuhovcev uporno in ponos-

no vihral na zasnovi ceste bratstva in enotnosti.

Brigada je dosegla največji delovni uspeh v naselju. Za družbeno aktivnost je dobila srebrno priznanje, čeprav bi ob malce intenzivnejši aktivnosti v prvi dekadi tudi na tem področju lahko dosegla največ. Da celo na vsem letošnjem odseku od Paračina do Osipaonice kotira po delu tik pod vrhom, naj pove povprečna dnevna slika v procentih: 172 odstotkov. Povprečni presežek vsake dnevne norme za dobrih sedemdeset odstotkov pove dovolj, kakšni so bili mladi ljudje v brigadi »Karel Destovnik-Kajuh« 1962. Sleherni od stosedmih udeležencev je zaslužen za edinstveni delovni podvig, sleherni se lahko s ponosom spominja premaganih kubikov. Vse priznanje tudi vodstvu, s komandantom Tonetom Sebartom na čelu!

Tudi v naselju vedno živahno

V naselju je komisija za kulturno-zabavno življenje organizirala številne prireditve, ideološko-politična komisija razna predavanja in tehnična mnogo tečajev (nekateri udeleženci avtomoto tečaja so dobili po uspešno opravljenem zaključnem izpitu pred smeredrevsko komisijo vozniška dovoljenja A in B kategorije!). Brigada je izdala celo svoj časopis pod imenom »Mariborski traser«. Pevski oktet je gostoval tudi izven naselja in snemal v Veliki Plani za posebno televizijsko oddajo »Avtoput 1962«.

S kitaro in simpatičnim glasom je predvsem brigadirke »Vranduka« pogosto zabaval »popularni Alfi«, ki pa je razen tega interno v brigadi nehote sprožil marsikatero salvo zdravega smeha. Predvsem s te plati je sčasoma

dobil samoniklo pravico do vzdeva: popularni...

Sicer pa je na tem drugem področju seveda zaostajal za profesionalnim brigadnim herlekinom Baukijem, ki je bil neutrudljiv pobudnik veselega brigadirskega življenja. Znal je najti kleno in učinkovito šalo v besednem dvo-boju s komerkoli in kadarkoli. Celo tedaj — ko ga je — po njegovem žargonu — zagrabil udarniški popadek, ni skoparil z zdravo poanto. Če drugod ni bilo izhoda, si je ob zamahu krampa ali ob sunku lopate iskal poti v bogatem repertoarju svoje izvrjne mimike. Vrhovi njegovega humoriističnega udejstvovanja pa so bile njegove čustveno prizadete pantomime ob vrakokratnem jutranjem vstajanju... Slednje so prekašali edinole še prizori, kadar se je kakor utrujeni lutkar »poigraval« z mačkom na vročem juljskem soncu... Bauki je bil resnično ob vsaki priliki glavni iniciator veselega razpoloženja. Zaradi njega je ostalo v senci

Erikino »rubarjenje« v Hollywoody« in začuda tudi Mirov udarniški popadek pri »kanalskem čiščenju Benetk«...

Šport in šah na vsakem koraku

Prizadevnost referenta Mira Ju-ga in spontana nagnjenost brigadirjev do posameznih panog sta omogočila silno razrast športne dejavnosti. Razveseljiva je ugotovitev, da je razen množičnosti stopala v ospredje tudi kvaliteta. Tekmovanja so se v prostem času odvijala kakor na tekočem traku. Mali in veliki nogomet, mali rokomet, odbojka, košarka, namizni tenis, streljanje in šah. Šahiste je presenetil sam Svetozar Gligorič, saj je v naselje prišel, videl in efektno zmagal (seveda v simultanki).

Mariborski študenti so v vseh panogah uspešno tekmovali z drugimi brigadami in drugimi naselji. Najboljši športniki: Vili Račić, Zlatan Josipović, Zvone Keržan, Stevo Jovanović in šahista Mirsad Džafič ter Brane Popovič.

Na svidenje, trasa

Deveti julij in deveti avgust — prihod in odhod. Deveti julij in deveti avgust sta kontrasta v življenju skupine sedmih mladih ljudi več kakor sto, sta kontrasta v življenju sedmih takih skupin mladih ljudi...

Deveti julij: skupina sedmih neznancev več kakor sto, sedem takih skupin... Trideset dni je minljiva doba. Toda v tej bežni dobi morejo vznikniti iskrene trajnosti. Deveti avgust je kontrast devetemu juliju.

Devetega avgusta smo odhajali s staroselske postaje. Takrat se je rodilo jasno spoznanje, kaj je avtoput.

Deveti avgust: skupina sedmih mladih prijateljev več kakor sto, sedem takih skupin...

Slovo. Stisti rok, objemi, pozdravi... Poslednji: Na svidenje!

STANKO GRASELLI

POTREBUJEMO ŠTUDENTA ZA...

Takšen je moto vsakdanjega dela. Rezultati so očitni. 250 prijavljenih, 27 sklenjenih pogodb, 80 zaposlenih. 33 jih dela prav v tem času, ko prebirate ta članek. 1.433.000 dinarjev ustvarjenega prometa.

Zamisel ni bila slaba. Čutili smo potrebo po organiziranem iskanju zaposlitve za študente in dijake. Vendar kako? Iz raznih pravilnikov podobnih institucij ter na podlagi mariborskih specifičnosti je nastajal pravilnik. Končno! Predsedstvo Odbora MVZ je po večurni debati potrdilo pravilnik. Ostalo je samo še združenje MVZ. In res, prispel je tudi sklep, ki ga je na svoji 2. redni seji 13. I. 1962 sprejela uprava Združenja MVZ in s katero je potrdila ustanovitev za druge.

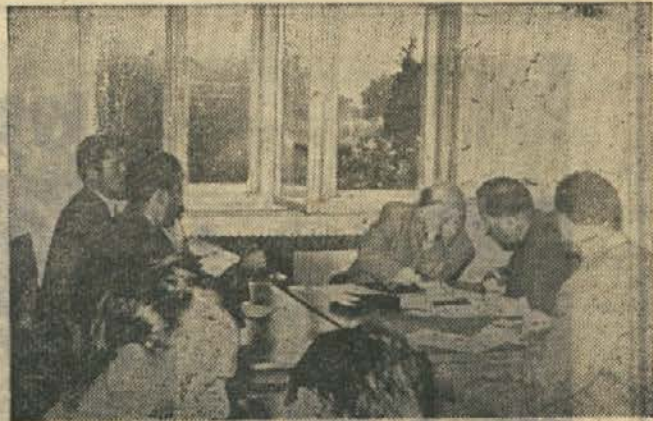
To je bil začetek, začetek težkega, vendar na trenutke dokaj negotovega razvoja. Gospodarskih organizacij ni nihče seznanil s specifičnostmi tega servisa, tako da v mnogih primerih ni bilo mogoče vzpostaviti pravilne kontakte. Uprava zadruga pa se zaradi negotovosti, morda pa tudi zaradi neznanja, ni spuščala v malenkosti in neprimerne posle, tako da je izgubila oziroma si niti ni mogla pridobiti zaupanja med študenti. Iskanje novih naročnikov za razne časopise in risanje plakatov ni moglo rešiti problema zaposlitve.

Vendar se časi spreminjajo. Novi upravnik je vso stvar resno zagrabil. Reklama v dnevnem časopisu, radiu in v kinematografih ter ureditev notranjega poslovanja — vse to je utrdilo zaupanje med študenti, istčasno pa delodajalcem nudilo možnost, da se spoznajo z ugodnostmi, ki jih lahko nudi študentski servis. Rezultat tega je mnogi sklenjeni pogodbi, vedno več zaposlenih in dokaj visok finančni promet.

Sedaj pa še poglejmo naša poslovanja. Študentska zadruga sklepa pogodbo z de-

lodajalcem, ker pa je po zakonu, ki je izšel v Uradnem listu FLRJ 32/62-565, oproščena skoro vseh davkov do družbe, nudi študentom možnost večjega zaslužka. Tako je študentov neto dohodek lahko enak bruto zaslužku, minus 10 odstotkov provizije in morebitni davek na promet, ki jih zaračuna zadruga za nemoteno poslovanje. Dogaja se sicer, da gospodarske

organizacije nimajo omenjenega uradnega lista ter trdijo, da ni pravne osnove za takšno pogodbo. Iz tega ni težko ugotoviti, da so pravne in fizične osebe premalo seznanjene z ugodnostmi, ki jih lahko nudi študentski servis. Toda temelji so postavljeni in zdaj je potrebno graditi dalje, seznanjati javnost s sistemom dela ter — nuditi socialne usluge.

Vročje je, vročje!

Sprejemni izpiti na VAS

DELO ODBORA ZŠ MVZ

Tudi v počitnicah nismo mirovali

Junij, julij, avgust — to so meseci počitnic in razvedrila. Čas, ki ga lahko, nevezani na obvezna predavanja, uporabimo za seminarje, srečanja ter druge akcije. Kot rezultat tega pa nam ostanejo nova zapažanja in pogledi, vzpostavljamo nova prijateljstva in zbiramo kot najlepše — nepozabna doživljaja.

Tako smo se udeležili:

• Mednarodnega študentskega srečanja v Ljubljani (od 4. do 14. julija) pod geslom »Študentje v moderni družbi«. Organizatorji so poskrbeli, da je prireditve uspele. Razen Ljubljane so si udeleženci ogledali še Velenje, Postojno, Ankarano in Koper.

• 15. avgusta je odpotovala na Poljsko devetčlanska delegacija odbora ZŠ MVZ v okviru mednarodne študentske izmenjave. Delegati so se seznanili z delom in življenjem študentov te prijateljske države ter si ogledali njihovo domovino. — Nekoliko pozneje so nam Poljaki vrnil obisk ter med kratkim potovanjem po Jugoslaviji spoznali njene lepote in značilnosti.

• V počastitev Dneva vstaje smo v sodelovanju s KMS iz Ljubljane organizirali drugi tradicionalni partizanski pohod »Po poteh XIV. divizi-

je«, ki je trajal od 18. do 22. julija. Pohoda, katerega pokrovitelj je bil tovariš Butara, se je udeležilo okoli 90 študentov, dijakov, delavske in kmečke mladine.

• Od 15. do 25. julija je bil v Ankaranu pripravljen seminar študentskih aktivistov, katerega se je udeležilo 13 predstavnikov mariborskih študentov. Seminar je uspel in s svojimi sklepi dal okvirne smernice za delo v študentskih organizacijah.

• Tudi letos je Maribor poslal — med ostalimi — na »avtoput« eno študentsko delovno brigado. Udeležilo se je 107 študentov vseh višjih šol. Brigada je imela 24 udarnikov in 58 pohvaljenih. V tekmovanju za zlato plaketo je dosegla drugo mesto in je

bila dvakrat udarna. Zelo nas je presenetilo, obenem pa tudi razveselilo, ko smo zvedeli, da je bila naša študentska brigada najboljša mariborska mladinska brigada.

• Od 26. avgusta do 9. sep-

tembra je trajal mednarodni študentski seminar v Mallestigu, v organizaciji Združenja socialističnih študentov Avstrije, pod naslovom »Internacionalizem v politiki in gospodarstvu«. Tega se je udeležil en predstavnik Mariborčanov.

To je le bežen pregled dogodkov, o katerih bomo podrobneje spregovorili morda še kdaj drugič.

NOVOSTI Z VTS

• Zaradi ugotovitve, da se abiturienti gimnazij ne znajdejo na Višji tehnični šoli, ker ne obvladajo vseh specifičnih predmetov, je šola organizirala v septembru pripravljalni tečaj za vse, ki so se nameravali vpisati. Tečaj je trajal 40 do 60 ur in je po oddelkih zajemal vso osnovno problematiko. Odziv je bil zelo dober in uprava šole upa, da bo s temi tečaji izpopolnila dosedanje praznino. V letošnjem letu nameravajo že tekom prvega polletja na posameznih gimnazijah izvesti anketo, ter na podlagi rezultatov omogočiti posameznikom tudi predprakse.

• Na VTS so nam povedali, da je na Radniškem vseh učilšču v Puli organiziran center za študij na VTS. Ze letos so v Puli opravili prve sprejemne izpite, za prihodnje leto pa se je prijavilo 80 kandidatov za izredni oz. redni študij.

• Tudi delavska univerza Trbovlje se je povezala z VTS v želji, da bi skupno organizirali študijski center.

• Tudi v murskosoboškem in celjskem okraju nameravajo organizirati študijske centre, s katerimi želijo najtesneje sodelovati. Zaradi tega je sedanjí šolski svet sestavljen tako, da iz vsakega okraja sodeluje v njem po nekaj predstavnikov.

RAZPIS ZA DODELITEV SUBVENCIJ

Socialna komisija Odbora Zveze študentov mariborskih višjih šol razpisuje natečaj za dodelitev subvencije socialno šibkim študentom. Višina subvencije se bo gibala od 1500 do 4500 dinarjev.

Za dodelitev subvencije je treba vložiti sledeče:

1. prošnjo,
2. potrdilo o šolanju,
3. potrdilo o opravljenih izpiti,
4. priporočilo socialno-ekonomske komisije matične šole s širšo obrazložitvijo (upoštevajoč zlasti družbeno udeleževanje študenta-prošivca),
5. potrdilo o premoženjskem stanju, v katerem mo-

rajo biti navedeni osebni podatki vsakega člana družine (tudi ostali dohodki),

6. potrdilo o višini štipendije in otroškega dodatka.

Poudarjamo, da brez navedenih potrdil ne bomo dodeljevali subvencij, pa čeprav manjka samo eno izmed njih. Priporočamo, da si vsi prizadeji študentje pravočasno pri-skrbijo navedena potrdila.

Prošnja, vložena po določenem roku, ne bomo upoštevali. Rok bo objavljen na oglasnih deskah posameznih šol.

Socialno-ekonomska komisija

Višja Katedra - Katedra vam

Mariborska kulturna revija je uspela oblika aktivizacije kulture in pomeni tudi njeno razširitev. Kdaj je bila prvič?

Ker je letos po vrsti že česta, in ker je bila redno vsako leto je bila prvič leta 1957. Seveda v mnogo skromnejšem obsegu

Večkrat sem že slišala besedo metafizika. Kaj pomeni ta izraz?

I. M.

Metafizika ne gleda na naravne in družbene pojave v njihovi povezanosti, enotnosti, medsebojni povezanosti n pogojenosti. Posebnosti posameznih pojavov so izrgane iz celote, absolutizirane — postavljene druga proti drugi na način, po katerem ni možno najti zveze ali prehoda.

Kolegi iz uredništva Katedre!

Z novim študjskim letom bi zelo rad začel sodelovati pri Katedri. Že lani sem se hotel javiti, pa nisem vedel, kaj naj storim. Ali me sprejmete za sodelavca?

B. R. VEKŠ

Dragi kolega, tebi in vsem ostalim, ki bi želeli sodelovati pri Katedri, nasvet: PIŠITE - PRIDITE - Z ODPRTIMIROKAMI VAS PRIČAKUJEMO!

Zagreb 16. - 23. septembra

Revija eksperimentov

Letos se je tudi Zagreb pridružil nekaterim mestom z originalnimi in dobro pripravljenimi festivali študentskih dramskih skupin iz vse Evrope. Letos šele namreč zato, ker je bil prej ta festival v Zadru, pa se tam zaradi tamkajšnjih skromnejših kulturnih razmer ni dovolj bogato obrestoval. Zagrebčani so to organizacijo dobro izpeljali, pokazalo pa se je, da je festival pomenil velik kulturni dogodek ne le za študente, ampak za ves Zagreb.

Program sam ni bil natrpan z zvanečimi imeni, če izvememo Brechta in Goldonja (in morda še Mrožka), toda to ni bilo naposled tako slabo. Če po nekaj predstavah je bilo jasno, da se študentski odri lotevajo najnenavadnejših in najrazličnejših tekstov ter avtorjev, ter da je njihov cilj v odkrivanju imen, kakor tudi novega gledališkega sveta.

Od otvoritvene predstave Brechtove »Izjeme in pravila«, pa vse do zaključka festivala, ko je za Mrožkovim »Pjotrom Ohejema« padla zavesa, smo lahko dovolj temeljito spoznali skoraj vso evropsko gledališko evantgardo. Morda ne bo preveč neskrbno, če povemo, da so nekatere predstave navdušile občinstvo do skrajnih meja in da je prav v tem velik uspeh festivala.

Takšn so bili Poljaki iz Loda. Za to je skupina študentov vseh mogočih smeri (razen igravske akademije), ki so se začeli ukvarjati z gledališčem pred nekaj leti. Njihovo skupno ime je Cytryna, omeniti pa jih velja zato, ker so prvi požele burno odobravanje občinstva in kritike. V predstavi »Pegavdana« je bilo čuti toliko neposrednosti, toliko intenzivna doživljanja, da težav zaradi neznanega jezika sploh niso prihajale v poštev. Poljaki so pa tudi sestavili svoj program (to je zmes humorja, satire, pesmi, mladosti) pretežno iz igranih slik, kar so obvladovali z izvrstno režijo in pantomimo.

Na drugi strani pa se je dvignila nad ostale skupina Hamburganov z »Dnem velkega modreca Wuas. Neverjetno je, kako temeljito umejo svoje delo. Gledavca so vpeljali v razplet dogajanja, čutil je ves čas tisti razlog, ki je gnal h kraju to premišljeno dinamično likov. Studiobühne iz Hamburga je pokazal največ študijskih elementov najbolj poglobljen odnos igravca do gledavca, temeljito obvladovanje in podrejanje teksta efektom. Skratka, vedeli so, kaj hočejo (kakor Brecht), in to jim je —

Uredništvo Katedre poziva vse študente, še posebej študente-novince k sodelovanju pri pisanju in urejanju Katedre. Vse, ki bi radi sodelovali, vabimo, da se oglasio v uredništvu, Maribor, Gregorčičeva 30, vsak delavnik od 12. do 14. ure.

seveda ne brez nadarjenosti — prineslo dober glas.

Prireditelju festivala (zagrebški univerzitetni odbor) je uspelo, da je pridobil za sodelovanje večino uglednejših študentskih gledališč, kar je dalo festivalu seveda večjo veljavo. Tako se bo tudi Zagreb pridružil znanim festivalom mestom: Erlangenu, Atenam, Ankari... Je pa festival tudi drugače pomemben, saj se na njem srečuje množica mladih umetnikov, ki svoj izraz šele iščejo, ki stremijo na vsakem koraku za novostmi, osvežitvijo. Če to morejo najti vsaj deloma tudi pri nas, potem bo naša umetnost deležna mednarodnega priznanja.

Med razpravami, ki so se odvijale za vsako predstavo posebej, je bilo vsaj v skopem obsegu možno dobiti nekaj najosnovnejših podatkov o razmerah in delovanju skupin; nakazane so bile tudi repertoarne politike in hotenja v danih specifičnostih raznih dežel.

Najvidnejše mesto študentskih skupinam v sleherni de-

želi gre pač zaradi eksperimentiranja. Nemci so igrali Brechta, ki ga profesionalna gledališča v domovini preprosto še danes ne upajo igrati. Angleži so realizirali Becktova in Brambove tekste, Belgijci, so z ostro satiro zora: po domačih ledinah. V vsem tem je nekaj takega, kar danes poklicni dramaturgi boljše opazujejo skozi strgano zaveso ter mežikajo nad lastnim nezaupanjem.

Študentski odri igrajo pri tem pomembno vlogo; morda ne toliko zaradi kvalitete interpretacije, kolikor zaradi »korajžev«, s katero se lotevajo snovi, ki je še marsikomu tabu. V tem je vrednost pos-

kusa za razvoj Gledališča mora iskati, hoteti, stremeti: od vizije k ustvarjalnosti.

Zaj pa moramo ob tem priznati: mi smo še daleč za drugimi, vsaj kadar govorimo o množičnosti. Medtem ko imajo nekatera univerzitetna mesta v inozemstvu vsaj po dve študentski skupini, jih nimate mi v vsej deželi; menda več kot pet. Tu ne gre za to, da bi uganjali banalno omasovljenje kulture, pač pa za pojav, ki zadeva bližnjo prihodnost.

Študentsko občinstvo (in vsi drugi), bi želel vedno spremljati razvoj marsičesa novega. Pri nas bo treba storiti, zato res še mnogo. (Poljaki so nas opozorili na dejstvo, da je pri njih še vsaj deset tako močnih skupin, kot je bila tista v Zagrebu, in da imajo manjših gledaliških odrov nad petdeset.)

Takšn festivali, kot je zagrebški, nas lahko inšpirirajo z voljo za delom. Nudijo nam širši horizont v smelosti in

TRGOVEC iz Brechtove Izjeme in pravila

odločnosti, s kakršno mora nastopati študentska mladina širom sveta, da bi opravičila svoje intelektualno in umetniško poslanstvo pod geslom: »N.kolj status quoa

M. Prašnicki

Glasbena vzgoja ni več privilegij

Glasbeni Center je izšel iz teženj po svobodnejših oblikah glasbene vzgoje. Center je pravzaprav prevzel naloge bivše Srednje glasbene šole in Nižje glasbene šole. Te so zaradi svoje strukture v bistvu ostale iste kot nekoč: niso se spremenile niti oblike, niti metode glasbene vzgoje. Bile so več ali manj vaze zaprte, težile so k selektivnosti ter postavljale prevelike zahteve v pogledu strokovnosti ter s tem onemogočale spoznavati glasbo tudi tistim, ki se zanjo le zanimajo.

Center za glasbeno vzgojo si je zadal nalogo, da bo sistematično zajel vse, od predšolskih do izobraževanja odraslih. Pri tem ni rečeno, da bo vzgoja samo splošna. Nedvomno bodo še dalje važne težnje k selektivnosti, vendar to ne bo ovira vsem ostalim, ki si želijo spoznati vso lepoto glasbe, njeno etično in estetsko nalogo, a se zaradi svojih dispozicij ne morejo izključno posvetiti le njej. Ničesar pa ne bodo izgubili tisti, ki bi si želeli glasbo izbrati za edini poklic.

Pravtako pa Center v svojem izobraževanju doraščajočih ne bo enostranski temveč bo poleg resne glasbe poskušal obravnavati glasbo, katero danes poslušajo večina ljudi.

Glasba, pa naj bo to narodna ali simfonična, naj bo opera ali jazz, sodi danes med najbolj razširjene vrste kulturnega življenja. Iz najdbe mehanizirane glasbe v obliki radia, gramofonskih plošč, magnetofona itd. nam tako glasbo posplošujejo, da se je le redko zavedamo. Ali si danes lahko še predstavljamo življenje brez glasbe? Preglebo je čutimo v sebi, pregloboko živimo z njo; vendar je zaradi bežne in površne glasbene vzgoje, ki smo jo večinoma uživali, ostala le vzporedno ob naši poti. Vsak od nas gre rad v kino, le redko kateri pa se posebej vzema tudi za glasbo. Venomer srečujemo žalostno dejstvo, da ostajajo koncertne dvorane, pa tudi operne hiše čedalje bolj prazne. Zakaj?

Predvsem spet zaradi tega, ker je bila glasbena vzgoja vse preveč konzervativna, preveč namenjena ozkemu krogu uživalcev. Kultura na splošno, torej tudi glasba, ima svoje kvalitete, ki jih ni treba samo razumeti, temveč jih mora znati človek tudi vrednotiti. Če človek ve, kako vrednotiti glasbo, potem bo izbral dobro glasbo in ne slabe, potem zanj nobena glasba ni škodljiva; skratka tak človek je glasbeno kulturn. Da pa vrednotenje ne pride samo po sebi je razumljivo.

Z uveljavitvijo šolske reforme je dobil svoje mesto v šolstvu tudi pouk glasbe. Povezava Centra z osnovnimi šolami naj bi bila važna naloga, kajti le tako bo mogoče otroke glasbeno vzgajati vseh osem let ter jim dati tisto osnovno, kar sodi h glasbeni kulturi. Nadaljna dejavnost Centra na osnovnih šolah bi se naj odvijala v obliki krožkov. Srednješolska mladina, ki se je oblikovala že v takšnih krožkih, se bo z večjim veseljem opredelila za pouk same glasbe. Ne bo več enostranska v svojem spoznavanju glasbe, znala bo ceniti vse, od narodne, simfonije, preko Adriana Celentana prav do twista. Vedela bo, da je simfonija lahko tudi slaba, da twist ni enakomerno gibanje v bokih, temveč le navaden modni krič, ki se dobro prodaja. Nihče nima namena podirati »idole« pač pa se pogovarjati o glasbi in njenih vrednotah. Vsak naj spoštuje to, kar rad poslušajo,

se v tem vzgaja in naj pri tem ne bo v skrbeh, da ni glasbeno kulturn. Pri tem pa seveda ne sme biti enostranski in zavračati ostale vrste glasbe, temveč naj jo skuša spoznati, kajti le tako se bo lahko prepričal o pravilnosti svojega mišljenja.

Naj ne bo silka v katero bližino ne sme biti nobena druga, ker bi se tako lahko spoznalo, da ni dobra.

Center za glasbeno vzgojo ima tudi namen, ločiti se doslej pri nas neobdelanega področja — izobraževanja odraslih. Po eni strani gre za organizacijo tečajev, na katerih bi pripravljali na izpite ljudi, ki že opravljajo glasbeni, zlasti pedagoški poklic, a nimajo ustrezne kvalifikacije. Po drugi strani pa gre za tiste osebe, ki bi zaradi svojega zanimanja radi kaj več vedeli o glasbi. Zanje bo Center organiziral predavanja, komentirano poslušanje glasbenih posnetkov, prirejal razgovore o glasbi in podobno. Tako bo Center zainteresiral s tem visokošolsko mladino, ki je v Mariboru zaradi ustanavljanja visokih šol vse več. Center bi moral biti vsestransko aktiven in se prilagajati vse večjim zahtevam, ki jih postavlja socialistična družba. Studentje — vsaj večina — bodo prav gotovo skušala najti kontakt s to dejavnostjo Centra in upajmo, da jih v tem ne bo razočaral, saj utegnejo sicer naše koncertne dvorane ostati še bolj prazne kot doslej.

Center za glasbeno vzgojo prinaša dosti novih možnosti za izobraževanje glasbeni sploh in bi bilo za sedaj vsak pesimizem odveč.

Nena Hohnjec

Kako nastaja naš kinoprogram?

Ko kupimo vstopnico za kino, nas prav malo zanima, kako nastajajo sporedi v naših kinematografih. Zanima nas le, kaj bomo videli — in delno imamo prav. Toda preden kritiziramo ta spored, bi morali vendarle vedeti vsaj v približnih obrisih, na koga naj leti naša kritika — če je sploh potrebna.

Pri nas se lahko pohvalimo, da imamo v kinu razmeroma dober spored. Morda res ne vidimo vseh filmov, ki jih predvajajo po svetu, ali pa jih vidimo eno, dve ali celo več let kasneje. Toda vseh filmov posnetih na svetu ne vidijo nikjer! Celo vlemesta v zahodni Evropi in Ameriki tega nimajo tudi pri stotinah kinematografov, s katerimi razpolagajo. Kako naj potem zahtevamo pri naših skromnih razmerah, da bi videli vse filme, o katerih beremo!

Naš spored kinematografov nastaja v glavnem po treh poteh: domača proizvodnja, nakup filmov v tujini in zamenjave filmov s tujino. Domačih filmov proizvajamo letno 20 do 30, uvoz niha med 120 in 150 filmi letno, zamenjav pa imamo letno od 10 do 15. Povprečno torej razpolagamo letno pri nas s 150 do 200 filmi — kar pa je že rekordno število, ki ga še nismo dosegli.

O domačih filmih je znano, koliko veljajo — vendar plačujejo zanje distribucijska podjetja proizvajalcem od 8 do 15 milijonov, le redkokdaj več. Ostanej morajo proizvajalna podjetja

kriti z dotacijami, nagradami, izvozom itd. Nabavni stroški tujih filmov so lahko zelo različni in so praviloma — vsaj na zahodu — za nove filme mnogo višji, kot za filme, ki so stari eno, dve ali celo več let. Pri omenjenem kontingentu deviz, ki ga imamo na razpolago, je seveda treba najti tisto srednjo pot — da bomo imeli dovolj filmov in da vendarle ne bodo prestari. Razen tega so normalno prav najbolj reklamirani in najbolj komercialni filmi tudi najdražji — s čemer pa ni rečeno, da so tudi najboljši. Zato takega filma, ki bi neprimerno obremenjeval naš devizni fond, raje ne odkupimo, ali vsaj ne takoj. Priznati pa moramo, da vidimo vendarle veliko večino filmov, ki nekaj pomenijo, predvsem večino nagrajenih.

Mehanizem odkupovanja tujih filmov prične delovati, ko pride v našo državo reklamna — servisna — kopija filma, seveda v originalni verziji, samo s priloženimi dialogi. Filmske nakupe opravlja za vso Jugoslavijo eno podjetje, vendar tako, da si posamezna distribucijska podjetja

(vsaka republika ima svoje) sama izbirajo filme, potem ko si ogledajo servisne kopije. Ko podjetja filme izberejo in jih odobri centralna filmska komisija, jih odkupi Jugoslavijafilmski (podjetje, ki skrbi za uvoz in izvoz filmov). Pri tem ima centralna filmska komisija možnost, da za nekaj takšnih filmov, ki predstavljajo resnične umetnine, a verjetno ne bodo imele posebnega komercialnega uspeha, odobri distribucijskemu podjetju nabavo za dinarska sredstva, kar seveda zelo poceni film. Tako so distribucijska podjetja vendarle stimulirana pri nabavi resnično kvalitetnih umetniških filmov, ki se jih sicer komercialno orientirana podjetja za predvajanje filmov otepajo.

Pri tretji možnosti nabave filmov — zamenjavi — imamo najmanj možnosti izbire, saj moramo običajno vzeti film, ki nam ga ponudijo v zamenjavo za našega. Tako se pokažejo na naših platnih tudi filmi, ki so pod običajno kvaliteto.

Podjetja za predvajanje filmov so popolnoma komercialna podjetja. Razen nekaj majhnih olajšav ne uživajo nobenih ugodnosti. Pač pa morajo odvajati znaten del vstopnine v sklad za pospeševanje domače filmske proizvodnje, za razne dajatve itd. Torej morajo pri tem strogo paziti na ekonomsko plat svojega poslovanja. Pogodbe z distribucijskimi podjetji jih tudi vežejo, da morajo predvajati film, dokler ne pade obisk pod določen odstotek. Kajti tudi na-

jemnino za film plačujejo v večini primerov podjetja za predvajanje v odstotkih od celotnega inkasa. Praktično razpolagamo pri nas v državi z okroglo 150 filmi letno. Za mesto kot je Maribor, s tremi premiernimi kino dvoranami, bi potrebovali letno pri enkratnem tedenskem menjavanju programa 3 krat 52 filmov — 156 filmov. To pa je toliko, kot imamo sploh filmov na razpolago. Kino podjetje v takšnem mestu mora torej vzeti vse filme, ki mu jih ponudijo distribucijska podjetja.

Nastajajo pa seveda še druge težave. Tuje filme moramo podnasloviti v našem jeziku in ker zahtevamo v Sloveniji slovenske podnaslove, se distribucije iz drugih republik branijo podnaslavljanje v slovenscini filma, pri katerih niso prepričane, da se bo to komercialno izplačalo. Razen tega mora vsako kino podjetje dati določeno število domačih filmskih predstav, sicer plača kazen. To zahteva zakon, da bi podprli domačo filmsko proizvodnjo — praksa, ki jo poznamo skoraj povsod po svetu.

Skratka — oblikovanje filmskega programa ni enostavno in je pogosto odvisno od vrste činiteljev. S tem pa seveda ne moremo reči, da pri kino podjetjih in predvsem pri distribucijskih podjetjih ni krivde za slab program, predvsem pa za pravilno izkoriščanje možnosti, ki nam jih daje filmski fond. Tu bi morali govoriti o izbiri repriznih filmov, o politiki reklamiranja kvalitetnih filmov, o predvajanju kratkih filmov itd.

Ali je nacionalna umetnost sentimentalnost?

KULTURNI MOZAIK

Včasih je prav čudno, kako se nekaterim »zvoljenim in poklicanim«, ki naj bi reševali (ali ustvarjali) problem jugoslovanstva, mudi, da bi tudi v kulturni in umetniški dejavnosti brž dosegli integracijo. Morda je celo tako, da ne računajo več na samobitnost nacionalnih umetnosti z gledišča družbenega, temveč zgolj ekonomskega razvoja.

Petar Volk se je v Telegramu globoko zaskrbljen zamislil

nad neproduktivnostjo nekaterih republiških filmskih proizvodnih podjetij in vejkopotezno in neprizadeto ugotovil:

»S jedne strane užurbano se radi na integraciji beogradskih poduzeća, koja su dosada davala pola godišnje produkcije, a na drugoj strani imamo i dalje šest filmskih kuća, koje nisu u stanju ni zajednički da se suprotstave „Beogradu“. Jer, može se veoma

lako dojditi, da na ovu veliku producersku kuću otpadnu i dve trećine proizvodnje. U takvim prilikama nemovno

če se postaviti pitanje daljnje integracije domaće kinematografije. Da li je našoj zemlji, bez obzira na republičke sentimentalnosti, potrebno toliko malih, ekonomski nestabilnih producenata?»

Kdo ve, če ni pomote in bi najraje stalo namesto »republičke sentimentalnosti« kar nacionalna sentimentalnost, kakor je bilo to že nekajkrat postavljeno. Pa tudi tako so dejstva dovolj jasna. Republika v večini predstavlja narodno enoto in ta naj bi ne bila sentimentalna z razvijanjem lastne kulture!

Pravzaprav je težko napisati karkoli o človeku, ki bo »integriral« jugoslovansko filmsko umetnost kajti ideja še ni dozorela. Morda bojo šele pozni rodovi domeli njegovo veliko prizadevno željo po jugoslovanstvu

Marja Boršnik: ŠTUDIJE IN FRAGMENTI. Izdala založba »Obzorja« 1962

Tovrstne literature smo zbrali že sicer lepo zakladnico, vendar smo še vedno v zadregi, kadar je treba seči na polico in poiskati tekst, ki bi nam osvetlil vso našo preteklost. Tega bi bilo resnično težko ustvariti, nastaja pa z vsako izdajo literarne zgodovinske del; zato te knjige pomenijo iste našega literarnega leksikona, ki bo nekoč (nekoč!) verjetno lahko popolnil vse svoje praznine.

Tud Marja Boršnik je dodala fragment fragmentov in študij v to zakladnico. Knjiga s pravim naslovom »Študije in fragmenti« predstavlja prezenjenega dosedanjega petintri-desetletnega ustvarjalnega dela. Toda to ni le prikaz njegovega razvoja (če bi sodili po kronološki razvrstitvi tekstov), temveč je to nit naše slovenske dejavnosti, zrezek borbe njene avtoritete in avtoritete slovenskega naroda skozi polmračno kulturno preteklost.

Pregled literarne zgodovine in pa nekatera nova odkritja razvojne poti slovenske kulture od Prešerna do Kersnika imamo zopet za nekaj odtokov bolj jasno pred seboj. Pa tudi: še živeč književniki so predstavljeni: precej tehtno (med njimi Janko Glazer).

Seveda knjiga ne bo služila le za znanstveno uporabo, saj je pisana v lepo razumljivem jeziku: pri tem pa vsebuje tu-

S KNJIŽNE POLICE

di mnogo študijskega materiala, ki bo olajševal delo tudi študentom.

Johan Falkberget: V ZNA MENJU KLADIVA. (Knjižna zbirka Nova obzorja.)

Teja Norvežana je prignala življenjska usoda iz ljudske šole do trdega dela, ga prekalila in ga kar naprej preizkušala z življenjem, ki je kovalo njegov trdni značaj.

Kruh si je služil v rudniku. Tu je dodobra spoznal delo in trud in veselje in žalost in radost in obup svojih kolegov. Njegovi romani so socialni. Danes ga prštevalimo med vrhove sodobnega norveškega pripovedništva. Nekajkrat je bil predlagan tudi za Nobelovo nagrado.

Ko se spušča v svet pod zemeljskim površjem, nam slika življenje ljudi, ki so polovico svojega časa ločeni od sonca, ki utrjujejo svoje značaje v večni, a naprizeni nevarnosti za obstoj.

Opis oseb je poln realizma, sloj pa tekoč, tako da ga ne čutimo, kljub robotosti življenja, ki ga ponazarja.

Knjiga je zelo lepo prevedel Janko Moder.

kino Index

OBTŌZENI STE, OSCAR WILDE. Imamo mnogo od igre, film pa skorajda zadeva v bolečo intimnost tega velikega Angleža. Producent in režiserji so svoje tveganje omilili z negotovostjo, ki spremlja gledavca skozi ves film in še na koncu.

SCANA BOA. So malenkosti, ki se nam včasih ne zdijo pomembne, so pa tudi filmi, ki po naslovih ne obetajo mnogo. Tako je s tem filmom. Je pa poln drobne dramatičnosti tiste, ki jo doživljajo majhni ljudje v svoji revščini in borbi za obstanek, pa morajo poleg vsega prisravati še glas srca.

KDO STE VI, MR. SORGE. Film je reportažni in vsebuje zanimivosti, ki pritegnejo mnoge. Za to je dokaz cena vstopnic na »borzi«. Razen dobre zgradbe ga odlikuje še izvrstna igra.

LEPO JE ŽIVETI, BELI SUŽNJI, MARTIN V OBLAKIH Do prvega indolentnih 6 točk, naslednja dva pa smo že videli nekoč prej.

Letos v Dubrovniku

Od vseh jugoslovanskih mest, ki predstavljajo nekaj v našem turizmu, ima v Dubrovniku takozvanj »visoki turizem« že najdalj domovinsko pravico. Kot produkt »visokega turizma« in turistične tradicije so se v Dubrovniku uveljavile tudi »letne igre«, ki si leto za letom bolj pridobivajo sloves naše najznamenitejše kulturne prireditve.

Vsako leto oznanijo fanfare pred palačo Sponza otvoritev dubrovniških letnih iger, ki so nato vsa sezona »vaba« za domače in še bolj za tuje turiste, nudijo pa redno zares lepo in kvalitetno umetnost, saj sodelujejo na njih mnogi svetovno znani umetniki, ki jih v vedno večjem številu privablja sloves »letnih iger«. Stari

jih poleg standardnih pripravijo domači in tuji ansambli. Letošnji festival je imel dve atrakciji. Prva je bila zopet uprizoritev Hamleta na trdnjavi Lovrijenac. Te predstave pričakujejo obiskovalci najbolj nestrpno. Druga zanimivost je bilo gostovanje znane angleške gledališke skupine Old Vic iz Londona. O us-

bokih in duhovnih Shakespearovih verzih. S svojo igravsko stvaritvijo se je Ristanović od daljil tudi od drugih nastopajočih, saj so ti delovali mnogo bolj naravno kot on.

Ena najbolj uspešnih je bila igra Skup (Skopuh) dubrovniškega klasika Marina Držiča (1508-1567). Izvedli so jo v starem dubrovniškem narečju. Scena je bila tako dobro izbrana, igra tako živahna in neposredna, da se je zdelo, kot bi nastopali ali opazovali dogajanje vsi, in kot bi publike v gledališkem smislu sploh ne bilo. Za igravce narodnega gledališča iz Dubrovnika resnično lahko rečemo, da igrajo z navdušenjem in neprisiljeno, kar je pri nas le redko videti. Na takih predstavah lahko (za Dubrovnik neobčajno) vidimo domala le domače gledavce.

Sledile so še Gunduličeva Dubravka, Shakespearova Nevihta in Molerova Šola za žene.

V glasbenem delu sporeda so se zvrstili različni koncerti. Vsakoletni gost na koncertih je postal Slovenski oktet, ki ga s podobnim sporedom narodnih pesmi ni mogoče še nihče zamenjati. Nastopil je tudi Florentinski ansambel stare glasbe. Tega smo videli že v Sloveniji. Prišli pa so še glasbeniki iz Dresdena, Prage in Zagreba ter drugi, ki so jim atrij palače, posebno kneževne, nudil čudovit ambijent in akustiko.

Domačinom in tujcem pripravljajo nepozabne trenutke folklorne skupine — stalni gosti na festivalu. Jugoslovanska narodna umetnost ni samo med najbolj ohranjenimi, ampak tudi ena izmed najraznovrstnejših na svetu. Njeni elementi izražajo bogato lestvico čustev. Svežina in neposrednost jugoslovanskih narodnih melodij in plesov vzbujata že od nekdaj povsod izredno zanimanje, še posebno ob posredovanju umetnikov, kot so člani Lada, Kola in Taneca.

- Dubrovniške letne igre
- so dobile s svojim dvojnajstletnim obstojem in vedno večjim napredkom v kvaliteti jamstvo,
- da bodo še naprej stale v vrsti najpomembnejših evropskih kulturnih manifestacij. Beli robčki turistov, ki mahajo v slovo z ladij, pa kličejo: »Na svidenje, Dubrovnik!« Alenka Košak

ginalnostjo interpretacije. Vsak nov ambijent je odkritje za gledavca.»

Franz Walter
Umetniški svetovavec
Evropskega festivalnega združenja

»Ta festival nosi v sebi ves evropski žar in zares sem srečen, ker sem imel priložnost, da na straneh svoje umetniške karijere lahko zabeležim to gostovanje.«

Carlo Zecchi
dirigent iz Rima

PESMI

Herga:

VIZIJA

Zasidran v grozljivo brezčilnost
dneva in noči;
z očmi,
ki se zde polne fosfora ali zvezd
leži.

Potem noč zdrkne
v zevajoče in megleno grlo jutra.
Nova bolečina se v njem zbudi:
še to preživeti!

Naposed pride jutro, sončno jutro!
V njegovih očeh pa kar naprej žari
polno fosfora ali zvezd,
joj, le kdo bi vedel česa?

Nato opoldne,
popoldne
ali morda sleherni čas
utoneta še zvezdi,
mrzli fosforni zvezdi
v živa usta zemlje.

OČI IN ZEMLJA

Zenice zemlje,
pohlepno
in divje
se opijte z našimi telesi!

Umolkni,
bolečina brez imena,
z znamenjem dobrote.

Oči in usta zemlje
globoko v nas!
In naše dlani:
brezmočne
že zdavnaj strohnela
posode
ljubezni,
kdaj,
kdaj smo vas izgubili?

O zemlja,
(plamenica noči)
ki nas spreminjaš v pepel!
Gorimo
brez ključa na pomoč;
z brezupnim,
praznim
smehljajem.
Večno sami.

Zemlja,
pregloboko v tebi
je mir!

VOKALNI KONCERT PETRA PEARSA. OB KLAVIRJU GA SPREMLJA BENJAMIN BRITTEN

Dubrovnik, »sanjsko mesto«, čudež arhitekture, skriva v svojih nedrih nešteto idealnih prizorišč za koncerte, drame in opere. Prav posrečena je zamisel organizatorjev, da vsako leto nekaj prizorišč zamenjajo z novimi, doslej še neodkritim. Letošnje, po vrsti 12. letne igre, so se odvijale na 22 prizoriščih.

V programu letošnjih iger sem zasledil nekaj citatov in izjav uglednih gostov dubrovniških iger, na katere so igre napravile res prijeten vtis:

NEW YORK HERALD TRIBUNE:

»Po srečnih okolščinah se je naše krožno potovanje pričelo z obiski v mestih, ki jih prištevamo med najnamenitnejša v Evropi: Benetke, Dubrovnik, Istanbul

Kdor je prvič v Dubrovniku in se sprehodi po Placi, bo gotovo vzkljknil nekaj podobnega kot: »To sploh ni mesto, to je scena.«

Repertoar iger bogatijo vsako leto nove uprizoritve, ki

pehu ni treba posebej pripovedovati. Na sporedu sta bili dve predstavi, Shakespearova Romeo in Julija ter Shawova Ivana Orleanska.

Še nekaj o Hamletu. Za nas, ki smo videli Mamleta v interpretaciji Lawrencea Olivierja in slišali Staneta Severja, je pomenil Z. Ristanović razočaranje. Njegov Hamlet je bil tako patetičen, da — verjetno tudi zaradi prevoda — ni nudil poslušavcem tistega užitka, ki bi ga morali občutiti, ob glo-

Weser Kurier:

»Nega domače literature in glasbe je samo jedro teh gledaliških in koncertnih predstav. Dubrovnik predstavlja danes kulturne dosežke jugoslovanskih narodov, a ti so — sodeč po tem izboru — neverjetno visoko.«

»V skupnosti evropskih festivalov zavzema Dubrovnik edinstven položaj. Zares ne vidim niti enega, ki bi na tako različne načine združeval originalnost ambijenta z ori-

glosa

Glasbene prireditve, ki vsekar označujejo kulturo določene okolja, so nekatere več, nekatere manj obiskane. Po številu obiska pa cenimo občinstvo, ga deklariramo kot kulturno ali nekulturno. Seveda (brez podrobnejše analize pojava), zapažamo, da so glasbene prireditve jazza ali zabavne glasbe zelo dobro obiskane. Torej je zanimanje za glasbeno kulturo pri nas dovolj veliko, da si želimo glasbenih prireditve še več, kot jih je bilo dosedaj. (Pri tem naj omenimo: 10. oktobra 1962 — stran 7

Glavni junak filma »Naš avto« je stari buick iz leta 1925, istočasno pa tudi osrednja točka piranskih otrok pri njihovih igrar.

FILM PRIPRAVLJA JO ZA VAS

FILMSKA PROIZVODNA PODJETJA

Triglav film je posnel nov film: »Naš avto«, kjer bomo srečali nekaj že znanih imen: Janez Cuk, Milan Srdoč, Sonja Krajšek, Ruža Bojčeva, Milla Kacličeva, Metka Bučarjeva, Manja Golec in Tonči Vrdoljak. Prebivavci malega obmorskega kraja zvedo, da je dobil Vrabčev Riko nagrado za sliko, ki jo je brez njegove vednosti poslalo na natečaj njegove deklet. Vsi ugotavljajo višino nagrade in razpravljajo, kaj si bodo Vrabčevi z njo kupili. Družina se razdeli na dva tabora, ena je za avto, druga proti. Toda, ko izvejo, da je nagrada le častna, morajo avto kupiti, da ne bo posmehovanja. Vrabčevi kupijo stari buick, ki jim prinese le težave in neprijetnosti. Toda Pino si bo z novo službo lahko dobil toliko denarja, da bo lahko na kredit kupil majhen avto in zopet bodo v družini nesporazumi...

Robin Hood (Don Burnett) in njegova dekle Anna (Gia Scala, privatno pa sicer njegova žena) v razgovoru

Se v oktobru si ogledite:

- V mariborskih kinematografih bomo ta mesec gledali:
- Sovjetski barvni film »Tigri potujejo«;
- Sovjetski barvni film »Vstajenje«;
- Italijansko špansko koprodukcijo »Scano Boa«;
- Francosko-italijansko koprodukcijo »Kdo ste vi, mr. Sorge?«;
- Jugoslovanski film »Ne ubijaj!«;
- Francoski film »Zaupnik pri ženah«;
- Jugoslovanski film »Minuta za umore«;
- Nemški barvni film »Grafica Marica«;
- Jugoslovanski film »H-8...«;
- Sovjetski barvni film »Vstajenje« (II del);
- Poljski film »Mati Ivana Angelska«;
- Ameriški barvni film »Nenadoma lani poletel«;
- Ameriški film »Najljubši učenec«;
- Jugoslovanski film »Kozara«.

OPATIJA 62 • OPATIJA 62 • OPATIJA 62 • OPATIJA 62 •

Zabeleženo v „KINSTLERCIMRU“

Peti festival jugoslovanskih zabavnih melodij »Opatija 62« je končan. Utihnili so zadnji zvoki Adamičevega in Simičevega orkestra, 70 novinarjev, ki so se tri dni zapored zbirali deloma v festivalni dvorani, deloma pa tam, kot je zapisano že v naslovu, so se vrnili v svoje redakcije. Zelo črnogledi, vsaj kar se bodočnosti jugoslovanskih zabavnih melodij tiče. Če za letošnji relativni uspeh v resnici ni kriva komisija, ki je izbrala 18 popevk za Opatijo, kot so nekateri med kuloarskimi razgovori vneto zatrjevali...

Tiskovni urad festivala pod vodstvom Cina Handla, se je sicer zelo trudil, da bi novinarjem ustregel, vendar mu to ni uspelo. En sam telefon blizu »globočnjaka« (posebna stranska loža, ki je že vsa leta namenjena novinarjem) je bil za toliko novinarjev odločno premo.

Na prvi tiskovni konferenci v četrtki so nam povedali, da bo tiskovni urad preko dne deloval v bližnji vili, od šestih do osmih zvečer pa v »Kinstlercimru«. Da, prav tako so povedali. In smo se samo Slovenci spogledali. Hrvaši so menda takega izrazoslovja že vajeni...

Vstopnice za festival niso bile poceni: za vse tri večere 2.600 dinarjev. Če je imela direktorica festivala s prireditvijo dobiček, ni znano. Zato pa je bil festival deficiten za mnoge druge.

Za novinarje, naprimer, ki so morali plačevati dnevni penzion — v oktobru, prosim! — 2.600 dinarjev in torej k dnevnici dodajati še iz svojega žepa. Ali pa za pevke: vsaka je imela po tri — seveda nove obleke, od katerih verjetno nobena ni stala mnogo manj od stotih tisočakov, za vse tri večere pa so prejele 45 tisoč (tiste, ki so že kdaj nastopale na festivalu) oziroma 30 tisoč dinarjev (debitantke)...

Tako kakor smpatični Miodrag Jevremović, se na festivalu gotovo nihče ni vese il uspeha. Ko je v četrtki takoj po štetju glasov od pisca teh vrstic zvedel, da se je skladba »Nikad neću da se vratim«, za katero je sam napisal melodijo in besedilo, ter jo je poleg Beti Jurković tudi zapel, kot peta

prišla v sobotni finale, je najprej sam poskočil od veselja visoko v zrak, potem pa je objel Beto, jo dvignil v zrak in nenehoma ponavljal: »Znači, ušli smo, ušli smo...«

Po razglasitvi rezultatov je med Makedonci — tj. so tokrat naredili v festivalno dvorano pravo nivoizjo — zaradi uspeha Petre Peševa — nastalo veliko slavlje.

V opatijski »Mlečni restavraciji« (ki pa zvečer prodaja največ alkoholne pijače) je bil v nedeljo v ranih jutranjih urah nekakšen »jam session« pevcev naših popevk. Najbolj navdušeno sta seveda prepevala Zoran Georgiev in Nina Spirova, interpretatorja skladbe »Eden bakneža« (za tiste, ki ne znajo makedonsko, pojasnilo: baknež se reče slovenski poljub). Pel je tudi Vice Vukov, vendar je kasneje nekoliko pregloboko pogledal v kozarec, izzval je pretep, da je morala vmes poseči

ljudska milica. Organi LM so kmalu zrazočistili položaj, Vukova pa so prijatelji pospremili domov...

Na letošnjem festivalu sta si gledala »iz oči v oči« plesni orkester RTV Beograd pod vodstvom Vojislava Simiča in zabavni orkester RTV Ljubljana pod vodstvom Bojana Adamiča.

»Avizo« Adamičevega orkestra je imel vložek, ko godbeni ritmično ploskajo z rokami. »Konkurenca« je ob igranju tega navizala pokazala prijateljsko gesto: Simičev fantje so odložili instrumente in krepko pomagal s ploskanjem...

Festivalski oder je bil zadaj odprt, za dekoracijo je služila mediteranska flora. Prva dva dni samo. V soboto je bila za »dekoracijo« množica ljudi, ki je kukala na oder in v dvorano iz zadnje strani.

V soboto zvečer se niso pojavili samo trije pevci: Marijana Deržaj, Višnja Korbar in Marko Novosel. Pa ne zaradi tega, ker bi slabo peli. Nasprotno, Marijana Deržaj je na primer močno ogrela publiko, le popevke, ki jih je izvajala ta trojica, niso imele uspeha.

Sicer pa, saj ni vredno da bi o kompozicijah letošnjega festivala zabavnih melodij »Opatija 62« izgovarjali še več besed. V tem primeru bi morali besedico »zabavno« pisati vedno pod narekovajem...

-seb-

... in postali boste vedrejši in polni energije.

ŠPORT-ŠPORT-ŠPORT-ŠPORT

TELESNI KULTURI MESTO, KI JI PRIPADA

- V zadnjem času, posebej pa še po junjskem plenumu centralnega odbora ZSJ v Beogradu, se mnogo razpravlja o uvedbi rednega pouka telesne vzgoje na visokošolskih zavodih. Iz razgovora s predsednikom športne komisije pri združenju visokošolskih zavodov to. Muslovičem smo povzeli nekaj bistvenih zaključkov II. plenuma, hkrati pa se pogovorili o možnostih in perspektivah izvajanja telesne vzgoje na mariborskih višjih šolah.

V Beogradu so pravilno ugotovili, da je športna in kulturna dejavnost študentov pomemben del družbene aktivnosti pozitivnih elementov vzgojnega procesa mladih ljudi. Ker je bilo pri izvajanju telesne vzgoje v zadnjih letih zabeleženo nekaj vidnejših uspehov, zanimanje študentov pa nenehno narašča, bo treba v bodoče poskrbeti za še bolj sistematično in organizirano reševanje vseh problemov, ki so povezani s športno dejavnostjo študentov. Pri tem bo morala biti Zveza športnih organizacij študentov ZSJ deležna vsestranske pomoči vseh izvenuniverzitetnih organizacij, ki skrbijo za telesno vzgojo državljanov.

PRITEGNITI CIMVEČ ŠTUDENTOV
Težišče bodočega dela bi moralo biti v vključitvi čim večjega števila študentov, posebej pa še študentk, v razne oblike

športne dejavnosti. V tem smislu se postavljajo pred ZSJ in Zvezo športnih organizacij študentov naslednje naloge:

- težišče športne aktivnosti mora biti stalno tam, kjer študent dela in živi;
- da se glede na pogoje in možnosti formirajo društva za telesno vzgojo v okviru šol, kjer bi mimo študentov bili lahko vključeni tudi profesorji;
- da Zveza športnih organizacij študentov za vse višje šole koordinira športno dejavnost v okviru združenja.

OBVEZEN PREDMET — DA ALI NE?

Za reševanje teh nalog bi bili odgovorni organi višjih šol in Združenje visokošolskih zavodov, ki bi morali skrbeti tudi za osnovna materialna sredstva. Za ostalo izvenšolsko materialno športno in rekreativno dejavnost pa bi morale skrbeti naše družbene organizacije s stalno materialno in finančno pomočjo odgovarjajočih zvez za telesno kulturo in drugih družbenih organov.

V zvezi s sklepi plenuma ZSJ je športna komisija pri MVZ

NOGOMET

ODPRTO PRVENSTVO MARIBORRA ZA POKAL »KATEDRE«

„ZAMORCI“

so se pošteno oznojili

Uredništvo »Katedra« je v soboto že tretjič organiziralo tradicionalno tekmovalje v malem nogometu. Tekmovalje, ki je prva leta predstavljalo neuradno prvenstvo mariborskih višjih šol, je lani in letos že zdavnaj preraslo svoj okvir, saj sodelujejo mimo srednješolskih, višješolskih in tovarniških in drugih ekip še najrazličnejša druga moštva. Ker je za mali nogomet v Mariboru izredno veliko zanimanje, bi bilo prav, da bi tudi mariborska nogometna podzveza v bodoče od časa do časa organizirala podobne turnirje.

Letošnje tekmovalje se je odvijalo na malem stadionu v Ljudskem vrtu, sodelovalo pa je 12 ekip. Po zanimivih borbah v predtekmovalju so se v finale uvrstile ekipe »Zamorca«, »Odpada« in I. gimnazija. Rezultat finalnih srečanj: »Odpad«—I. gimnazija 2:1, »Zamorca«—I. gimnazija 5:2 in »Zamorca«—»Odpad« 3:3. Vrstni red: 1.

»Zamorca«, 2. »Odpad«, 3. I. gimnazija.

Ze iz rezultatov je razvidno, da so glavno borbo za prvo mesto vodili igralci »Zamorca« in »Odpada«. Z boljšo razliko v golih je ekipe hotela Zamore v postavi Golec, Miakar, Cvijanovič, Radulovič, Ivanovič, Vujišič, Milošević in Nikolić že drugič zaporedoma osvojili prvo mesto pokala »Katedra«.

● Najuspešnejši strelci: Breznik (Odpad), Radulovič (Zamore), Džalić (VAŠ) 5 golov, Bibjanko (I. gimn.) 4 itd. Najboljši igralci: Cvijanovič, Radulovič in Vujišič (Zamore), Breznik, Vidic in Pihler (Odpad), Bibjanko (I. gimn.) in Lepenik (STŠ) itd.

pripravlila dva predloga o katerih bo v kratkem razpravljala uprava združenja:

- da se na posameznih šolah telesna vzgoja uvede kot obvezen predmet in
- da se telesna vzgoja uvaja tako, da bo moral vsak študent obvezno gojiti najmanj eno panogo športa s tem, da aktivno sodeluje v študentskem športnem klubu svoje šole, po želji pa tudi v enem mariborskih športnih društev.

Po splošnem mnenju za izvedbo prvega predloga zaenkrat še niso dani potrebni materialni pogoji (telovadnice). Mnogo realnejši je zato drugi predlog, po katerem bi se študenti obvezno odločili za eno panogo športa. Pri vsem tem je zanimivo, kakšna bi bila vloga visokošolskih zavodov:

- zadoščiti odgovorno osebo, ki bi s športno komisijo propagirala, organizirala in izvajala telesno vzgojo na šoli, mimo tega pa tudi usmerjala svoje napore za izgradnjo raznih športnih objektov;

- da bi v svojem finančnem načrtu predvidevali določena sredstva za izvajanje športne dejavnosti na šoli;
- da bi tri do štirikrat mesečno odredili popoldnevni športni dan razen decembra, januarja in februarja, ko naj bi se študentom omogočilo izvajanje zimskega športa.

Združenje visokošolskih zavodov bi moralo v tem primeru skupno s športno komisijo zveze športnih klubov usmerjati športno dejavnost in propagando, planirati in organizirati medšolska in reprezentančna tekmovalja, reševati vprašanje športne opreme Zveze športnih klubov (reprezentance), planirati finančna sredstva za delovanje Zveze športnih klubov in voditi evidenco o uspehih.

VEČ AKTIVNOSTI MED ŠTUDENTI
Zaključki drugega plenuma CO ZSJ so več kot jasni.

Naloga Uprave Združenja ženja je sedaj, da predlog čim prej sprejme, eventualno dopolni in preko določenih komisij sprovede v življenje.

Študentom mariborskih višjih šol se torej obeta pestra športna dejavnost. Potrebno pa bo nekoliko več aktivnosti in želje po športno-rekreativnem udejstvovanju kot dosedaj, ko se je bavilo s športom priložnostno komaj ena petina študentov.

P. KANCLER

UČINKOVIT ZAČETEK

V sredo, 3. oktobra se je uradno začela v obnovljeni gledališki hiši VI. mariborska kulturna revija pod pokroviteljstvom mestnega sveta. Po govoru predsednika mestnega sveta tov. Markiča, ki je revijo otvoril, je mestni svet nagradil pet mariborskih kulturnih delavcev za njihovo življenjsko delo na kulturnem področju. Nato so še hrvatski književniki prebrali svoja dela.

Tako je večer bil pravzaprav razdvojen v dva dela: uvodni del — razdelitev nagrad in literarni večer. S tem se je mariborska kulturna revija nekoliko »izneverila« tradiciji, prikazati slovensko oziroma mariborsko kulturno dejavnost, za kar na bi si predvsem prizadevala (smotrnejše bi bilo tudi začeti z literarnim večerom mariborskih književnikov) ter nam tako v otvoritvenem večeru predstavila elitni zbor šestih predstavnikov sodobne hrvatske umetnosti.

V prvi svečani polovici večera je tov. Markič razdelil nagrade naslednjim mariborskim kulturnim delavcem: akademskemu slikarju Antu Trstenjaku, umetniku k. je

na številnih platnih upodobil Maribor in njegovo okolico ter tako aktivno prispeval k umetniškemu razvoju in ugledu našega mesta; glasbeniku Heribertu Svetelu, avtorju mnogih skladb in opere »Višnja-

nik«, k. jo je uprizorilo tudi Slovensko narodno gledališče v Mariboru; Angelj Janko-Jenčičev, za uspešno kreacijo Claire v Dürenmattovi dram »Obisk stare gospe«; Oskarju Hudalesu za njegovo plodno književno ustvarjanje in s tem za neposredno vzgajanje mladega rodu, kateremu ta pisatelj posveča veliko svojega ustvarjanja in na kraju še Bogu Teplyju, upravitelju Pokrajinskega muzeja v Mariboru za njegovo zaslužno delo, ki za presega okvir našega okraja. Le-ta se je po razdelitvi nagrad tudi zahvalil za izkazano pozornost z beseda-

mi, da jih te nagrade obvezujejo še za nadaljnje prizadevanje.

V 2. polovici večera so se nam predstavili hrvatski pesniki in prozaisti. Za začetek je Vlatko Pavletič, plodovit književni kritik in esejist, prebral odlomek iz svojega eseja »Cvijet na rubu kratera«, v katerem je prizadeto, izredno nazorno in pretresljivo prikazal vso nesmiselnost in grozoto vojne. Za tem učinkovitim začetkom so se na odru zvrstili še naslednji književniki: Dobriša Cesaric, Dušanka Popović-Dodofejeva, Slavko Mihalčič, Josip Baroković in naposled še Dragutin Tadijanović.

V polnem gledališču je bila hrvatska beseda zelo dobro sprejeta. Zato gre predvsem zasluga umetnikom samim, ki so svojo zares odlično poezijo in prozo pokazali hrvatsko književno ustvarjanje. Pri tem je treba posebej poudariti, da so na večeru sodelovali tudi ugledni književniki, katerih prvi koraki v literaturo so se pričeli že v dvajsetih letih našega stoletja (Dobriša Cesaric, Dragutin Tadijanović).

Na kraju je hrvatske literature pozdravil in se jim zahvalil za lep večer mariborski pesnik France Filipič in jih v imenu občinstva še povabil v naše mesto.

Ivan Herga

„Pohujšanje“ v preobleki

»Pohujšanje v dolini Šentflorjanske« je sedaj že šestična mariborska gledališka drama, vendar je od zadnje predstave poteklo štirinajst let in ga zlasti mlajše generacije še niso videli. Cankar pri nas skorajda ne najde mesta, ki ga zasluži kot največji slovenski dramatik. Od njegovih šest najboljših igranih stvaritev smo jih v Mariboru sicer videli po osvoboditvi pet (razen drame Jakob Ruda), toda preveč se je dogajalo, da je oder ostajal po nekaj let brez Cankarja (na primer od sezone 49/50 do sezone 58/59). Takoj po osvoboditvi se ga je igralo mnogo, potem nekaj let nič, na začetku petdesetih let nekaj, potem zopet nič — in sedaj. Dobro bi bilo, če bi se kampanjski repertoar popravil v korist enakomernosti in — Cankarja.

Letošnja premiera »Pohujšanja« je poleg Cankarja prinesla na oder še dobršno mero režijske posebnost. Miran Herzog je spretno stiliziral koncipicijo te Cankarjeve farse, ki predstavlja množico Šentflorjancev z vso hinavščino in koristoljubjem na eni strani, ter mladega umetnika Petra na drugi strani, vmes se pa vzpenja hudič, ki si bo prej ko slej pridobil vse na svojo stran. Efekt režije je pronicava skozi današnje karikature, ki ves čas predstave menjujejo svoj obraz in prostor na odru. V izražanju farse pomaga petetika, ki potencira jedko ironijo. Žal se drugo dejanje, ki bi moralo dose-

či vrhunec izpovedi, kontrastno zruši in razočara. Peter tu namreč niti Cankarjev Peter (mimo tega zares ne moremo), ki bo neprizadet ugotavljal lastni propad zakaj, s Šentflorjanci je preveč povezan. Njega boli: preveč je namreč hlapcev in tlačanov, preveč jih je v dolini Šentflorjanski! (Vloga tudi ni bila najboljše odigrana.)

Škoda, k. jo je utrpelo uho pred Sv. Igojem in Zlodejevimi (Lavrčevim) monologi je še zmanjšalo skupni učinek. Lirična izpoved »cankarjanstva« v drugem dejanju (hrepnenje po lepoti) bi izzvenela mnogo bolj prepričljivo, če bi bila poudarjena z realno prizadetostjo (kajti v prizoru z lepo Jacinto in Petrom je vsa globna in vzrok dela). Tu je karikiranje tvegano. Cankar namreč sam izpoveduje bedno spoznanje o domovini. Tretje dejanje je zrazito dobro in skoraj zabriše poraz drugega (najbolj pa zaključna scena z bandero in pesmjo).

Skupinske scene so tisto, kar nas je razgibalo, kar je vizualno pokazalo kolektivno izprijenost in zaradi česar smo nekajkrat prisilili zastor, da se je razgrnil.

Martin P.

Novo v novem

Letošnja gledališka sezona v Mariboru prinaša nekaj novega in osvežilnega. Če samo dejstvo, da smo po nedoglednem čakanju vendarle uspeli vsaj v delnem popravilu gledališke hiše, je prignalo mnoge iz radovednosti, mnoge pa z veseljem k otvoritvi Mariborske kulturne revije in prvim gledališkim predstavam. Prvi vtis je prav ugoden, saj notranost deluje prijetno in prinaša vsaj malo optimizma za bodoče gledališko življenje v Mariboru.

Seveda s tem ni rečeno, da so že vsi problemi rešeni, ali da so vsaj na pol rešeni. Ne, to je sicer zasilna rešitev, nima pa močnejše perspektive v desetletjih pred nami. Ne moremo si zamišljati Maribora z sedemdesetih ali ali osemdesetih let le z enim skromno opremljenim gledališčem, le z enim zastarelim gledališkim hramom.

Ne bilo bi ravno prijetno, če bi imele sedanje dotacije za posledico sklicevanje na odvisno misel po svojem Talianem hramu.

Vsekakor pa je hvale vreden prvi korak v napredek, v olajšanje dela gledališkemu osebju in skrb za višje užitke občinstva.

Poleg tega nam letošnja sezona prinaša še nekaj drugih ugodnih napovedi: to je repertoar. Ni dvoma, da bomo v tem letu videli raznolika gledališka dela (v dramih in operi), kd smo jih že precej-

šen čas zaman želeli. Prvič bomo lahko poslušali »Don Juana«, Ahamistakeo (Viozzi) in »Priateljica« (Mascagni). Drama bo dala nekaj domačih novitet, med njimi »Gospoda Glembajev« in Ingoličevo »Tvegano pot« (prva izvedba). Pohvalno je, da bomo zopet videli dve baletni predstavi, na kar smo v zadnjih letih že skoraj pozabili. Tako bo drama s sedmimi in opera s šestimi deli v novi sezoni utrdila mariborsko gledališko tradicijo in — upajmo — potrdila zaupanje, ki ga izražamo ob začetku.

Da bi na koncu sezone izrazili pritrjevalne besede, moramo že sedaj previdno izreči: krona krasno delo — zato bo potrebno nadaljnih prizadevanj in iskanj, še marsikaj bo potrebno storiti drugače, kot se je delalo doslej.

M. Prašnicki

Da bi študentje zvedeli pravočasno za razne kulturne prireditve v Mariboru, ki bodo v obdobju med izidom dveh števil Katedre, smo se odločili, da bomo zbrane podatke objavili na tem mestu. Naslov rubrike bo URNIK PRIREDITEV, želimo pa, da bi vas mnogokdaj rešili iz jesenskega ali zimskega večernega dolgočasjeja.

V tej številki objavljamo preostali del programa VI. Mariborske kulturne revije: **PETEK, 12. OKTOBRA;** ob 20. uri v Unionski dvorani: koncert pianiste Dušavke Tomšič iz Ljubljane. **PONEDELJEK, 15. OKTOBRA;** ob 19.30 v Slovenskem narodnem gledališču: H. Kleisti;

Urniki prireditve

Razbiti vré — komedija. Izvaja dramska skupina DPD Svoboda Mežica.

SREDA, 17. OKTOBRA; ob 20. uri v Unionski dvorani: mariborski skladatelji na koncertnem odru. Dela skladateljev Filipa Bernarda, Aleksandra Lajovica, Heriberta Svetela, Maksa Ungerja in Marka Zigona. Izvaja jo vokalni, instrumentalni solisti, ženski zbor SGS, društvo operno-zborovskih umetnikov, društvo glasbenih, opernih in simfoničnih orkestror ter Mariborska filharmonija.

SOBOTA, 20. OKTOBRA; ob 20. uri v domu JLA: Partizanski miting združen z družabnim večerom.

SREDA, 24. OKTOBRA; ob 20. uri v Klubu prosvetnih delavcev v Orožnovi ulici: Večer slovenske poezije v italijanski in nemščini; sodelujejo člani Društva slovenskih prevajalcev v Ljubljani, organizira Zveza mariborskih kulturnih delavcev. Izven Maribora bo v soboto, 13. oktobra otvoritev potujoče razstave del mariborskih likovnih umetnikov. Ta razstava bo še v Črni, na Ravnah, v Slovenjem Gradcu in v Ptuj. Razen tega pa bo gostovalo še mariborsko Slovensko narodno gledališče v Ptuj, v Slovenski Bistrici in na Ravnah.

Oglejte si:

Razstavo slovenske dramatike v avli Študijske knjižnice, kjer boste lahko dobili pregled skozi vso slovensko dramsko ustvarjalnost od začetka pa do najnovejših časov. Razstava je odprta vsak dan neprekinjeno od jutra do večera — vstopnine ni.

Razstavo del mariborskih likovnih umetnikov. Razstavo Društva likovnih umetnikov uporabne umetnosti in razstavo pod naslovom: Arheološka izkopavanja Pokrajinskega muzeja Maribor — vse v umetnostni galeriji!

In še razstavo partizanskega tiska v Muzeju NOB (pri promeni!)

Da, ne, da, ne ... v glavnem da!

Popravni izpiti so že zdavnaj za nami. Slišal sem, da so bili profesorji silno 'fair'. In da v glavnem ni bilo nič hudega. Vendar — dijaki so vneto bežali pred fotografskim aparatom — češ udeležba pri popravnih izpitih ni preveč slavna. In zato ne zasluži pretiranega ovekovečevanja.

Tajnica ne ve točnih podatkov. Zdi se ji pa, da je 'izpitarej' pol več kot lani. Zakaj? Menda popolnoma slučajno. Na oglasni tabli je vse lepo napisano. Tudi imena dijakov. Lepo jih seštejem: 93. Torej vsak osmi ...

In še ena ugotovitev z deske: Kateri razred je najtežji? Drugi. In predmet? Matematika.

Na hodniku srečam znanca: učil. Vse sem že znal iz šole. <

»Izpit? Iz česa?« <

»Iz ničesar. Prišel sem bodrit svoje prijatelje.« <

»Ampak z izpiti že imaš izkušnje. Kaj priporočaš proti tremi? Kavo, cigarete, žganje...?« <

»Učenje.« <

»Misliš še kdaj drugič imeti izpit?« <

»Ne, se ne izplača.« <

Imaš enega ali dva izpita? <

Koliko časa si se učil? <

»Dva. Vse počitnice. Pet ur dnevno.« <

»Dva. Zadnji mesec. Po kake štiri ure.« <

»Dva. Pravzaprav se nisem <

učil. Vse sem že znal iz šole.« <

»In boš izdelal?« <

»Gotovo.« <

»Enega. Učil sem se, kadar je pač naneslo.« <

»Enega. Učila sem se zadnji mesec. Po več ur.« <

»Dva. Tako po malem. Vse počitnice.« <

Približno polovica vprašanih je imela inštruktorje. Ali vsaj nekoga, ki jim je pri učenju pomagal. <

Večina trdijo, da je popravni izpit ugodno vplival na njihovo znanje. <

Ali imaš izpit zato, ker nisi dovolj sposoben, ali zato, ker si lenaril? <

»Ker sem zafrkaval profesorje,« odgovori prvi anketiraneec (tisti, ki se pravzaprav ni nič učil). Vprašanje postavim še trem dijakom in dvema dijakinjama. Nihče noče biti omejen: »Morda smo se malo premalo učili...«

Kar rad verjamem, da imajo popravne izpite večkrat dijaki, ki se jim ne ljubi, kot pa tisti, ki se težje učijo.

Izpiti so v polnem teku. Profesorji hite iz razreda v razred. Povsod gruče, povsod razpravljanje. O nalogah, o tem, kdo je že zvozil ...

Ustavim profesorja Koropca. »Prosim za kratek intervju. Za KATEDRO. O popravni izpiti.«

»Moj odgovor na prvo vprašanje: čez pol minute se jih moram lotiti.«

Kaj boš najprej naredil — zdaj, ko si srečno končal izpit? <

»Napil se bom.« To je množičen odgovor. Le neka prvotolka je še pristavila: »Saj ne mislim resno.« <

Nekdo namerava takoj na morje. <

Nekdo drugi pa v posteljo. <

»Že dve noči nisem pošteno spal.« <

No, ko sem nekoč jaz delal popravni izpit, mi je profesor na koncu rekel: »Zdaj znaš še manj kot med šolskim letom.« <

Upam, da so ta stavek letos čimmanjkrat uporabljali. <

Franček Rudolf

Pisati, pisati in vpisati

Široka dejavnost

Sola je že precej stara, saj ima ubožica že precejšnjo dobo za seboj. V njo moraš vstopiti skozi težka in močna vrata, ki nadomešča dijakinjam jutranjo telovadbo. Notranjost zgradbe je temačna, nehoti dobiš vtis, da se nahajaš v samostanu, posebno še vidiš dolge in ozke hodnike ter v njih dekleta — le tu in tam še kakšno belo vrano — fanta. Se huje bo, ko si bodo vsa dekleta nabavile šolske halje, ki so z letošnjim šolskim letom obvezne za vse dijakinje.

Življenje na tej šoli poteka normalno kot na ostalih podobnih zavodih. Dijaška skupnost in predvsem mladinska organizacija prispevata mnogo, da je to življenje čimbolj razgibano in pestro.

Delo dijaške skupnosti se odvija v istem okviru kot na drugih srednjih šolah. Posebnost njenega dela je v tem, da se deli na skupnosti letnikov, ki na svojih sestankih skupno s prisotnim članom šolskega odbora rešujejo probleme, značilne za posamezne letnike. Ta nov način dela dijaške skupnosti se je pokazal kot zelo učinkovito sredstvo za reševanje posameznih problemov. Dobro se tudi obnesejo komisije za opravičevanje izostankov, seveda ne v tistih razredih, kjer so bili v komisijo izvoljeni neobjektivni dijaki. Dijaška skupnost je povezana z dijaško skupnostjo Ekonomske srednje šole Koper in Ekonomske srednje šole Murska Sobota.

Delo mladinske organizacije je razdeljeno na posamezne komisije (idejno-vzgojno, kulturno-prosvetno, komisijo za MDB, za mladinski tisk, za ljudsko tehniko). Najbolj uspešno dela idejno-vzgojna komisija, ki organizira marksistični krožek, šolo za življenje in razna predavanja, katerih se dijaki zelo radi udeležujejo. Marksistični krožki potekajo na podlagi razpravljanja, v šoli za življenje pa gostujejo predavatelji iz Delavske univerze. Šola vzgaja tudi zelo dobre pevke, saj je pevski zbor Ekonomske srednje šole v Mariboru eden najboljših v mariborskem okraju. Vodi ga tov. Rakuša. Uspešno deluje tudi recitacijski zbor, ki sodeluje na vseh šolskih proslavah z zbornimi recitacijami. Dijaki izdajajo tudi svoje literarno glasilo »Svet mladih«, katerega vsebina je zanimiva in pestra.

Lansko leto je pričelo z delom na šoli športno društvo »Ekononist«, ki skrbi za športno udejstvovanje dijakov v raznih panogah športa, kot so odbojka, košarka, streljanje, namizni tenis itd.

Ravnatelj Ekonomske srednje šole v Mariboru, tovariš Janez Malnarič, pa nas bo seznanil z odgovori na naslednja vprašanja:

»Lansko leto je pričela na

ESS specializacija v letnikih. Zakaj je letos ukinjena? <

»Iz zelo preprostega razloga. Ni bilo interesentov, saj se je za finančni oddelek odločilo samo osem dijakinj.« <

»Večkrat smo že slišali o renoviranju ESS. Kdaj bo nastopil ta srečni trenutek?« <

»O tem bi ne mogel povedati nič določenega, ker je to odvisno od denarnih sredstev. Obljubljeni so nam za prihodnje leto.« <

»Na vseh mariborskih srednjih šolah uvajajo mladinske ure. Kakšno stališče zastopate glede njih?« <

»Okvirni program, ki ga je sestavil ObK LMS, je zelo dober, vsebina je razporejena po razvojni stopnji dijakov, vendar mi pri tem ena stvar ne ugaja: mladinske ure naj bi bile v okviru rednega pouka. Dijaki bi bili na ta način prisiljeni obiskovati te ure, kar pa ni v soglasju s socialistično vzgojo. Organizirane bi morale biti na neprisiljeni bazi, kar pa zahteva močno aktivizacijo mladinske organizacije kakor tudi profesor-skega zbora.« <

M. V.

Dopisniki

Dragi srednješolci!

Uvajamo novo rubriko »DOPISNIKI«, kjer nam boste sproti govorili o življenju in delu na naših šolah. Saj bo naš list zdaj, ko je štirinajstnevnik, mnogo lažje prinesel novice z mladinskega sestanka, športno beležko ali kaj podobnega. Zelim si vašega najširšega sodelovanja!

• Dijaki prve gimnazije se bodo letos lahko neobvezno učili ruščine. Pouk se bo odvijal zelo moderno, po audiovizuelni metodi. V vsako skupino pride po petnajst dijakov, imajo pa po tri ure tedensko. S pomočjo diafilmov in magnetofona se že v enem letu naučijo toliko, da se lahko o vsem razgovarjajo (seveda po rusko).

Letos je začel veljati tudi sistem samovzdrževanja, tako da morajo dijaki za neobvezne predmete plačevati določen prispevek.

• MKUD na prvi gimnaziji je imel letni občni zbor. Sklenili so, da bodo delo nadaljevali po tradicionalnem okvirju, na novo bodo pa uvedli jazz-sekcijo.

Delo v recitacijski sekciji pa bo potekalo tako, da dijaki ne bodo le sodelovali na proslavah, ampak se bodo tudi sistematično učili recitirati.

Dramska sekcija bo pripravila Molièrovega »Namišljenega bolnika«, ki ga je vadila že lansko leto. Za to sekcijo je tudi največ zanimanja.

• Mlada misel, šolsko glasilo, bi naj letos izšlo — namesto v prejšnjih štirih — v dveh dvojnih številkah. To bi olajšalo finančno poslovanje in omogočilo tehtnejši izbor; na aktualnosti pa šolsko glasilo tako ne more kaj izgubiti.

• Neki razrednik z druge gimnazije je šel ob osmih v kino in tam srečal enega svojih dijakov. Pokazal mu je na zapestno uro in rekel: »Hora legalis«. (Ta se začne ob devetih). Dijak pa je odgovoril: »Saj grem gledat samo predfilm!«

• Dne 21. septembra 1962 je bila na TSS v Mariboru ožja seja komiteja LMS. Govorili so predvsem o programu dela ter pregledali dosedanje delovanje sekcij na šoli, kot so: SSD, LT, PZJ in drugih. Zlasti dobro sta delala v preteklem šolskem letu LT in SSD. LT si je zadala tudi nalogo, ustanoviti PP sekcijo, ki bo vodila tudi radioamaterske tečaje na šoli.

1. Kaj je «mazurka»?
2. S čim se peča veda, ki se imenuje inkunabulistiika?
3. V kateri državi so denarne enote: ruplja, ana in pic?

MINIATURNI QUIZ...

4. Kakšen pomen imajo besede: perm, karbon, devon, silur in kambrij?
5. Kako se imenuje zaradi zamašeno arterije odmrli predel tkiva?
6. Po kom se imenuje enota magnetne indukcije?
7. Kdo velja za glavnega utemeljitelja modernega abstraktnega slikarstva?
8. Kaj pomeni izraz kasacija?

STOMATOLOGI

— so letos začeli s prvimi torturami ...

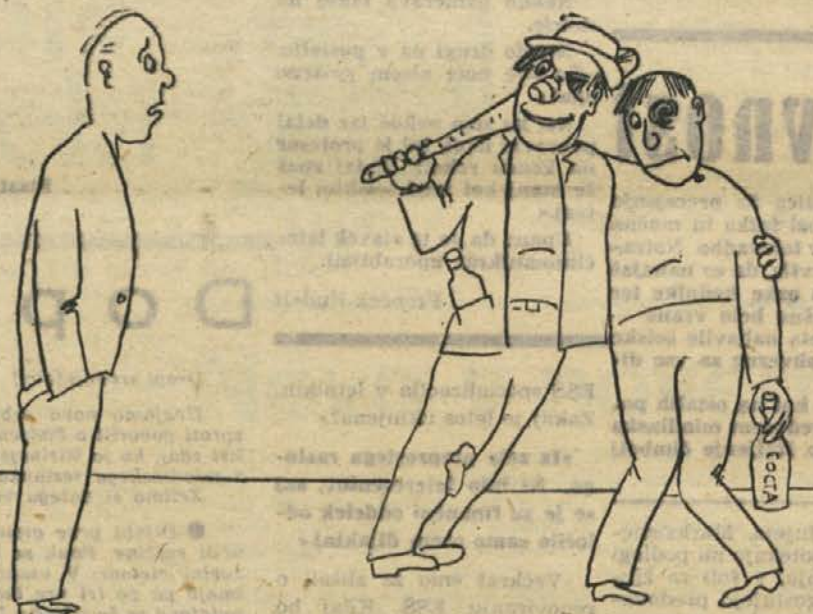
če bi bil

 bi

... verjel, da umetniki potrebujejo nekaj bohemskega, ker pri delu potrebujejo navdih. To dokazuje gledališki bife. Kdor gre proti večeru mimo »teatra« ima dokaze ...
 ... menli: provinca je obrabljen izraz za to, da je eno mesto vedno večje. Največje mesto je vedno eno ...
 ... povedal, da je izredno iskana tihotapska stvar postal razdelilnik («raubare»), saj je s predpisi zabranjena njegova uporaba. Trgovine ga ne prodajajo več. Dokaz, da se je standard dvignil: Vsak vtikaš mora imeti svojo vtičnico ...
 ... prebral 44. člen predosnutka nove ustave, ki pravi, da šolanje obveznih osem let finansira družbena skupnost. Kako je z ostalim?? VEKS (pa tudi drugod) že pobira pri prijavljanju izpitov 50 dinarjev kolka ...

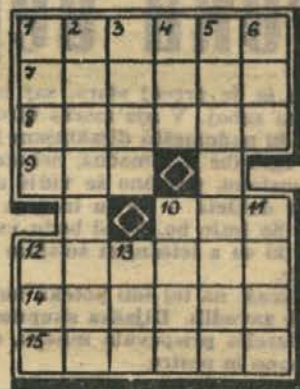

— Predlani si se vpisal na stomatološko, lani na komercialno. Kateri razlogi so te letos privedli še na pravno?
 — K 15, OD in JLA ...

— Od kod pa vidva? Z veselice?
 — Osel! Ali ne veš, da so naši danes igrali doma?!

MALA KRIŽANKA

VODORAVNO: 1. prevlečna plast, 7. prvovalec Arabije, 8. užalitev, 9. oče, 10. slovenski zgodovinar (dr. Josip), 12. sonodica, 14. po hribu pri Beogradu imenovan mineral, 15. muslimanska molitnica.
 NAVPIČNO: 1. zelenica v pašcavi, 2. bračlovstvo, 3. budistovski višji duhovnik, 4. ne samo ona, 5. kemijski element, 6. srbsko moško ime, 10. ime pesnika Klopčiča, 11. prečni drog v kosilu, 12. ameriško moško ime, 13. grobo domača sukno.

Kdo danes ne kadil? Skoraj vsak. Že pri fantalinih osemletk se najdejo žunaki, ki uničijo na dan po dvajset, pa tudi več cigaret, ne da bi bruhal ali pa da bi jih bolela glava. Takšen fantalin se sčasoma spremeni v pravo lokomotivo in ko pride na univerzo, onesnaži z dimom in sajami še ostale.

Slišal sem, da začno otroci kaditi zato, da bi postali moške. To ne drži, kajti s tem ko kadil (tudi jaz kadim), samo kvadriraš svojo moškost, ki si jo dobil takrat, ko si začel kaditi.

Za cigarete je potreben denar, študent in denar pa se nikoli ne ujemata. Pojavljajo se žicarije. To se pravi, da kadilovec prosi drugega kadilca za cigareto — seveda zastonj, ker ima trenutno ali pa stalno negativno bilanco. Če vpraša žicarja-profesionalca zakaj ne kupi cigaret, kadar ima denar, ti bo dokazal, da pokadi več tistega dne, ko cigarete

žica, kot pa takrat, če si jih kupil sam. Stvar postane jasna, če ugotovimo, da je žicarjev več kot za bataljon. Prav tukaj pa se začne moje koristno pisanje. Borba med žicarjem in žicanim je včasih zelo zanimiva.

Zmaga tisti, ki ima več znanja iz **DARKO SEDMAK:**

Ž I C A R

ganja, pretvarjanja in psihologije. Pošten žicar uporablja samo svoje znanje psihologije. Dober žicar, dober psiholog. Verjetno sem ta izrek slišal že kje pri Platonu ali Sokratu.

Nikoli ne žicajte tako kot mene žica moj prijatelj ob praznikih, to se pravi takrat, kadar imam cigarete! Vpraša me kar tako mimogrede za cigareto. Odgovorim mu, da je nimam, ker vem, da se bo že naslednji trenutek izgubil med množico, ne da bi pomislil v resničnosti moje izjave. Ljudje, ki imajo

slabe živce, so navadno dobri po duši. Poslušajte, kako je treba postopati s takšno dobričino! Lepo ga pozdraviš, se nasmehneš in ustaviš, ga resno pogledaš in šele potem poprosiš za cigareto. Tako ujet pičček ti ne uide več. Ve, če bi se zlagal, bi zardel kot ovitek ljub-

ljanske Morave, ki jo imam v žepu.

Večje težave so pri tistih, ki so drugačni od teh dobričin. Takšni ti znajo tako mirno gledati v oči in se pri tem tako temeljito slagati, da ti sam zardiš ob misli, kakšna ničla si proti njemu v teh stvarih. S takšnim levom traja pogovor dalj časa. Imeti moraš zelo dobro razvito vratno vretence, ki omogoča glavi gibanje v smeri, ki pomeni po navadah človeštva nekaj pritrilnega. V ugodnem trenutku, ko vidiš, da je dovolj zrastle in da si se ti za toliko zni-

žal, ga prosiš za cigareto. S pomilovanjem in nekakšnim očetovstvom bo ustregel tvoji želji. Ne razburjaj se zaradi tega! Zavedaj se, da si se ga usmiliti in mu omogočil, da je naredil dejanje, ki ga je rešilo pred dokončno uvrstitvijo med četverožiče.

Pri zelo težkih tipih so učinkoviti samo enostavni ukrepi! Dobro si zapomni, da je lev samotarske narave! Ljudje nimajo časa opazovati takšnega osamljenega leva, tako postane le bolj osamljen in če stoji k njemu žicar ter ga opozori, da je opazil, kako je žalosten in osamljen, mu bo uspeh zagotovljen.

Lahko bi vam povedal še več o teh stvarih, toda bojim se, da bi začeli vsi žicari. Kdo bi potem še kupoval cigarete? Za konec naj opozorim prijatelje, ki so zvedeli, da sem na gasilski veselici pri srečolovu zadel glavni dobiček — škatlo cigaret — naj me ne vrtajo prosi za cigarete, ker pozna vse trike, ki jih uporabljajo žicariji!

k a t e d r a

Pričakujemo priključitev študentov v družbeno življenje

Na mariborskih visokošolskih zavodih smo začeli novo študijsko leto. Začetno vzemirjenje je za nami, na šolah so redna predavanja. Nad 800 študentov-novincev se je po zaslugi organizirane akcije že razgledalo in si ustvarilo prve vtise o življenju na šoli in o svojem bodočem poklicu. Vse šole stopajo v novo študijsko leto materialno in kadrovske boljše oskrbi ljene, kot so bile v preteklem letu. Šolska vodstva so upoštevaajoč dosedanje izkušnje skrbno pregledala učne načrte in programe in jih še bolj prilagodila zahtevam gospodarstva in javnih služb. Vse večji poudarek dajejo praktičnemu usposabljanju za bodoča delovna mesta. Temu cilju so prilagojene učne metode. Na vseh šolah so profesorji že pripravili ali pa z vso vnemo in odgovornostjo pripravljajo učbenike, tako, da

bodo študentje imeli pravočasno na razpolago potrebno učno gradivo. Skratka, šolska vodstva in učni kolektivi so v danih možnostih naredili so v da bi pouk bil čim uspešnejši in da bi študentje lahko v sorazmerno kratkem študijskem razdobju pridobili čimveč potrebnega strokovnega znanja zato, da bi na delovnem mestu lahko postavili celega moža.

Ker pa je v vsakem delovnem procesu in tako tudi v izobraževalno-vzgojnem, osnovni činitelj človek, bo uspeh odvisen predvsem od tega, kako se bodo študentje vključili v ta delovni proces. Pričrčani smo, da so prišli na šole vsi z iskreno željo, da bi študij čimprej in čim uspešneje končali. Takšna je tudi želja staršev in takšna so pričakovanja naše družbene skupnosti, ki daje velika fi-

nančna sredstva za delo mariborskih višjih šol. Zato naj bo osnovna naloga študentov redni, sistematičen, poglobljen in tako tudi uspešen študij. Dosedanja praksa kaže, da imajo vsi tisti, ki predolgo odlašajo z rednim študijem težave, saj smo bili prav ob začetku novega študijskega leta priče nepriljetnim dogodkom, ko so posamezniki s solzami v očeh rotli profesorje in šolska vodstva, naj pustijo pri študijskih pogojih, naj dovolijo naknaden vpis in podobno.

Sodim, da mora biti ena od osnovnih nalog študentske organizacije vsposobujanje svojih članov k rednemu in sistematičnemu študiju in da jim mora pri tem nuditi pomoč z organizacijo študijskih krožkov, seminarjev in drugih podobnih oblik pomoči.

Poleg rednega študija pa

pričakujemo od študentov kot mladih, življenja polnih, v socialistični Jugoslaviji vzgojenih državljanov, da se bodo vključili v družbeno življenje našega mesta. Z aktivnim sodelovanjem v zvezi študentov, v šolskih svetih, svetih letnikov in drugih oblikah samoupravljanja na šolah, se pripravljajte za prakso, saj v naši domovini želimo, da bi bil vsak človek aktiven in zavesten ustvarjalec in istočasno upravljalca. Maribor vas želi polnočestovito videti na javnih zborovanjih in manifestacijah, na zborih volilcev in sestankih socialistične zveze delovnih ljudi, v gledališču in na koncu rti, na razstavah in drugih oblikah kulturno-prosvetnega življenja.

Takšna so naša pričakovanja in uverjeni smo, da jih bo študentska mladina mariborskih šol uresničila. Zato želimo ob začetku novega študijskega leta vsem študentom, predvsem pa študentom-novincem, mnogo študijskih uspehov in življenjske radosti.

prof. Vladimir Bračič,
predstojnik združenja
mariborskih visokošolskih zavodov

Student - član Zveze študentov

Zveza študentov kot enotna politično vzgojna organizacija jugoslovanskih študentov, je veren naslednik mladinskega in študentskega gibanja pred II. svetovno vojno, za časa NOB kakor tudi v povojnem obdobju. Članstvo vzgaja v duhu socialističnih idej in razvija aktivno udeležbo študentov v družbeno-ekonomskem razvoju naše skupnosti. Dosledno in trajno dela na razvijanju bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov kot sestavni del enotnih socialističnih družbenih nosilcev, ki se pod idejnim vodstvom bore za izgradnjo socialistične družbe.

Zato so prav sedaj poklicane organizacije študentov, da v tem obdobju našega revolucionarnega ekonomsko-političnega življenja zavestno usmerijo moč k izpolnitvi nalog, ki so si jih zadale zavestne politične sile naše skupnosti. Angažirati mora vsakega študenta v vseh pogledih, da se bo zavestno vključil v družbo kot nosilec pravic in dolžnosti človeka-občana.

Kot pravni izraz mehanizma socialistične demokracije bo nova ustava v najširšem pomenu besede delo delovnega človeka, ki gradi socializem, kar je garancija uresničevanja tistih idealov, za katere so se bojevale in se bojujejo vedno nove generacije revolucionarjev.

Zato delujejo organizacije

študentov kot politično vzgojne organizacije na vseh področjih. Tako je tudi »Teden novincev«, ali bolje rečeno »Teden brucov«, del aktivnosti organizacij ZŠJ MVZ. Namen teh tednov je, seznaniti novince-bruca s študentskim življenjem.

Na vsakem našem visokošolskem zavodu dela združenje organizacije Zveze študentov, ki deluje po statutu in programu dela. Za vse zavode pa obstoji ZŠ MVZ kot organ, ki koordinira delo po posameznih združenjih. Obenem deluje po statutu in po programih komisij razvija aktivnosti. Zato so posebej organizirani organi in komisije po posameznih pod-

ročjih. In sicer obstoje sledeče komisije: organizacijsko deče komisije; organizacijsko kadrovska, idejno politična, socialno ekonomska, za družbeno upravljanje in študijska vprašanja, za kulturo in družabno življenje, športna, mednarodna, brigadna, za tisk in propagando, »Katedra« in študentska zadruga. Dejavnost je torej zelo pestra, vendar pa kot zavestna politična sila organizacija skrbi, da posredno vpliva na delo organov družbenega samoupravljanja v letnikih, na zavodih in v našem najvišjem samoupravnem organu — Združenju mariborskih visokošolskih zavodov.

Peter Fajčič

Brucovske prireditve

10. oktobra ob osmih v unionski dvorani: APZ VINKO VODOPIVEC.

11. oktobra ob pol osmih v SNG — Cankar: POHUJ-SANJE V DOLINI SENT-FLORJANSKI.

13. oktobra ob osmih v Domu JLA: »BRUCOVSKI PLES«.

SOLIDNA PODLAGA

V študijskem letu 1961/62 je delovalo v Mariboru pet višjih šol: Višja tehniška šola, Višja ekonomsko komercialna šola, Višja pravna, Višja stomatološka, Višja agromomska šola in Pedagoška akademija.

Novo: 26. junija 1961 — Zakon o ustanovitvi Pedagoške akademije.

1. junija 1961 — Zakon o ustanovitvi Združenja visošolskih zavodov v Mariboru.

V letošnjem študijskem letu je bilo vpisanih na mariborskih višjih šolah v prvem letniku 546 rednih in 927 izrednih slušateljev in v drugem letniku 603 rednih in 729 izrednih slušateljev, kar da skupno 1.149 rednih in 1.156 izrednih slušateljev — vsega skupaj 2.805 slušateljev MVS, ne všteti okrog 500 absolventov.

POGLED NAZAJ

Podatki o študentih mariborskih višjih šol v študijskem letu 1961/1962.

Kolegi-Kolegice 70,8:29,2
Razmerje je obrnjeno v prid nežnemu spolu samo na PA.

Povprečna starost študentov je lani padla od 25 let, kolikor je znašala v letu 1960/61 na 21,8 let.

Najstarejši slušatelj (v kolikor se človek pri tako »delikatnih« stvareh lahko zane-se na tako nezanesljiv pokazatelj kot je anketa) je imel v lanskem letu 41 let.

Stanje na posameznih šolah:

VAS	23,3 leta
VTS	21,6 let
VEKS	21,7 let
VSS	21,4 leta
VPS	19,5 let
PA	23,0 let

Močno znižana povprečna starost študentov, kaže na povečan priliv študentov iz vrst abiturientov srednjih šol in zmanjšan vpis študentov, ki prihajajo iz proizvodnje.

(Nadaljevanje na 14. strani)

Tudi nova ustava je spričo načel, na katere postavlja temelje družbe, in spričo perspektiv, ki jih odpira v nadaljnjem socialističnem gibanju naše socialistične skupnosti še posebej pomembna za organizacijo Zveze študentov. Ustava sama postavlja načelo, da graditev socializma ni kak abstrakten proces, ločen od delovnega človeka, temveč nenehen boj za zadovoljitev osebnih in družbenih potreb. Zagotavlja mladi generaciji, da bo uspešno reševala tista vprašanja, za katere se še posebej zanima; za vprašanja zobraževanja in šolanja, pravico do dela, do zdravstvene zaščite itd.

Razpis Kidričevih nagrad

Na podlagi 57. člena statuta Združenja visokošolskih zavodov v Mariboru je ustanovljen pri Združenju SKLAD KIDRIČEVIH NAGRAD za študente mariborskih visokošolskih zavodov.

V imenu upravnega odbora sklada Kidričevih nagrad za študente mariborskih visšjih šol razpisuje Združenje zavodov v Mariboru na predlog posameznih visšjih šol naslednje teme:

PEDAGOŠKA AKADEMIJA: 1. Analiza psihosocialnih odnosov na eni mariborskih šol, 2. Ekonomska računica osnovnega šolstva v mariborskem okraju, 3. Potrebe mariborskega okraja po učnovzgojnih kadrih v letih 1963-1968, 4. Analiza otroškega govora z vsami specifičnostmi določenega jezikovnega področja v mariborskem okraju in raziskava, kako na šolah tega področja oblikujejo kul-

turo učenčevega izražanja.

VIŠJA STOMATOLOŠKA SOLA: 1. Vplivi simpaticomimetikov ob priliki aplikacije pri raznih reaktivnih stanjih človeškega organizma, 2. Patogeneza, klinična slika in zdravljenje alveolitisa sicca, 3. Primerjava med histogenezo reparativnega procesa in klinično sliko rane mehkega tkiva v ustni votlini in rano zunanjega integumenta, 4. Diagnostika začasnega karieza, 5. Škodljivost polnilnih cementov na zobno pulpo, 6. Izgradnja zobnega kontakta pri zalivkah II. razreda, 7. Fiksno protetična sidra in njihov izbor pri načrtovanju mostičev.

VIŠJA AGRONOMSKA SOLA: A) Za sadjarje in vinogradnike: 1. Ugotavljanje maksimalnih dolžin teras v vinogradih in sadovnjakih, 2. Ugotavljanje življenjskega prostora trsa na terasah, 3. Vplivi optimalne gostote

dreves na pridelok pri hruškah.

B) Za živinorejce: 1. Organizacija in ekonomska mišnih farm v bližini večjih potrošnih središč (na primeru preskrbe mesta Maribora z mlekom), 2. Tehnološki proces pitanja govedi, ki zagotavlja njegovo ekonomičnost, 3. Organizacijska shema in travniška baza tovarn in mešalnic močnih krmil (na primer okraja Maribor, Celje ali Murska Sobota)

C) Za poljedelce: 1. Razširitev krmne baze z racionalnim izkoriščanjem strnišč z najugodnejšimi strnišnimi posevki in dosevki, 2. Pogoji in možnosti pridelovanja semenskega krompirja v okraju Maribor, 3. Osnove za čimbolj rentabilno proizvodnjo stadočne pesu v zvezi z načrtnim pridelovanjem zadostnih količin za predelavo v predvideni tovarni v Ormožu.

VIŠJA EKONOMSKO KOMERCIALNA

SOLA: 1. Problem oblikovanja in funkcije cen v socialističnem gospodarstvu, 2. Vprašanje optimalnega obsega investicij v politiki razdelitve narodnega dohodka, 3. Rezultati reorganizacije bančnega in kreditnega sistema v letu 1961, 4. Činilci spremembe vrednosti dinarja v administrativnem razdobju in od leta 1952 naprej, 5. Instrumenti naše kreditne politike in rezultati njih uporabe, 6. Politekonomska teorija in delitev dohodka po delu, 7. Pomen organizacije obračuna stroškov za gospodarjenje v podjetju, 8. Načini približanja rezultatov poslovanja proizvajalcem, 9. Kalkulacije v variabilnih stroški, 10. Problemi cen pri obračunu stroškov med organizacijskimi enotami, 11. Razvoj stroškovnega knjigovodstva pri nas (na podlagi konkretne situacije enega podjetja), 12. Vrednotenje delovnih mest kot osnova za delitev dohodka po delu, 13. Gospodarske integracije in njihov vpliv na naše gospodarstvo, 14. Mejni stroški kot element zunanjetrgovinskih kalkulacij, 15. Metodologija ocene rentabilnosti zunanjetrgovinskega poslovanja, 16. Proučitev določenega inozemskega tržišča, 17. Propaganda in psihologija kot element izvozne reklame, 18. Devizne bilance podjetij kot element deviznega režima, 19. Kritična ocena ad valorem carin.

VIŠJA PRAVNA SOLA: Pomen načela zakonitosti v pravnem redu FLRJ.

VIŠJA TEHNIŠKA SOLA: A) Oddelek za strojništvo: 1. Predlog reorganizacije transporta v »Metallurg«, 2. Projektiranje vodomehčalne naprave zmogljivosti 20 m³/h za potrebe kotlarne (25 atp vodocevni kotel) — dopustna izdaja po tehničnih predpisih, B) Oddelek za elektrotehniko: 1. Izdelava načrta elektroopreme za trohodni mikalaik za volno, ki služi za izdelavo predpreje iz surove volne, C) Oddelek za tekstil: 1. Perspektivni razvoj tekstilne industrije v mariborskem okraju, 2. Proizvodnja in uporaba sintetiških vlaken v LRS, D) Oddelek za gradbeništvo in komunalo: 1. Ekonomska primerjava raznih stropnih konstrukcij s posebnim ozrom na prilike v Mariboru, 2. Najugodnejša trasa in izvedba moderne avto ceste Maribor—Celje.

E) Oddelek za kemijo: 1. Kemijska industrija mariborskega bazena in perspektiva njenega nadaljnjega raz-

voja, 2. Najracionalnejša predelava klorida glede na predvideno izgradnjo nove elektrolize v Mariboru.

Obrazložitev tem lahko dobijo študentje, ki se želijo potegovati za nagrado, javijo pisмено tajniku šole, katero temo bodo obravnavali. Delo predložijo v dveh tipkanih izvodih najkasneje do 15. februarja 1963 upravnim šol. Delo, ki naj pride v poštev za podelitev Kidričevih nagrad, mora biti izvirno in kvalitetno. S Kidričevih nagrad so lahko nagradjena tudi diplomska in seminarska dela, če ustrezajo pogojem pravilnika. Strokovni ocenjevalci bodo predložena dela ocenili zlasti s tehle vidikov:

a) glede na stopnjo idejne jasnosti, izvirnosti misli ter postavk, metodičnih prijemov in zrelosti zaključkov,

b) glede na stopnjo praktične uporabnosti in aktualnosti,

c) glede na to ali je delo pretežno opisno ali pa se v njem pojavljajo elementi analize in v kakšni meri,

č) glede na obsežnost in kompleksnost obravnavane materije in obsežnost obravnavane materije in obsežnosti pri tem kriteriju ne gre za to, da se obsežnost truda in kompleksnost obravnavane problema kažeta nujno tudi v obsežnosti končnega redigiranega dela, rezultati naj bodo prikazani v jasni in jedrnatih oblikah,

d) glede na jasnost, določenost in razumljivost prikazovanja in druge stilistične odlike jezika.

Recenzent opredeli svojo končno oceno za eno izmed teh štirih kategorij:

— delu se prizna najvišja stopnja (3 točke),

— delu se prizna druga stopnja (2 točki),

— delu se prizna tretja stopnja (1 točka), ki naj se še nagradi,

— delo se umakne iz konkurence za nagrado (0 točk).

Iz sklada Kidričevih nagrad bo Združenje podelilo denarne nagrade. Podrobnejša določila sklada Kidričevih nagrad so razvidna iz pravilnika sklada ki ga študenti lahko dobijo na vpogled pri upravi šol za ZMVZ.

Glavni tajnik
Raiko Kramberger I. r.

POGLED NA ZAJ

(Nadaljevanje s 13. str.)

Kje smo stanovali?

Največ študentov, ki so prišli študirat v Maribor iz drugih mest in republik, je našlo streho nad glavo v internatu Srednje kmetijske šole. Cene oskrbovalnine so bile porazdeljene po kategorijah: I. kategorija (dva v sobi) 9.800 din, II. kategorija (trije v sobi) 9.200 din, III. kategorija (štirje v sobi) 8.800 din. Študentje so imeli tu na razpolago svojo učilnico, zgradba ima centralno gretje, tako da so bili študijski pogoji kar dobri. Slaba stran — precejšnja oddaljenost od središča mesta.

V slabših pogojih so stanovali študentje v Vajenskem domu v Strossmayerjevi ulici, kjer je znašala dnevna oskrbovalnina 325 din.

Kolegice so plačevale za posteljo v Dijaškem domu v Mladinski, 2.000 din.

Cene privatnim sobam so se gibale od 2.000 — 5.000 din, povprečje je torej 3.500 din. Ze lani se je v Mariboru uveljavila praksa navijanja cen, saj se je povprečje v enem letu dvignilo za tisoč din.

O rešitvi stanovanjskega vprašanja

smo lani mnogo razpravljali in pisali. Združenje visokošolskih zavodov je tako po ustanovitvi imenovalo komisijo, ki jo je vodil inž. Butinar, direktor VAS. V dogovoru z OLO Maribor, je komisija sprejela sklep o adaptaciji enega izmed obstoječih dijaških oziroma vajeniških domov za potrebe študentov. Stroški bi znašali približno deset milijonov za adaptacijo in pet milijonov za opremo.

Drugi sklep, ki ga je proučila komisija, je preureditev dela internata Srednje kmetijske šole za potrebe študentov.

Komisija je razpravljala o eventualni gradnji študent-

skega doma za približno sto študentov.

Študentski klub

Je tudi bil lani česta tema pogovorov in razprav. Prišli smo tako daleč, da smo vsi — od študentov do odgovornih forumov, do političnih do prosvetnih — prišli do enotnega mnenja: **ŠTUDENTSKI KLUB JE NEOBHODNO POTREBEN!** Mnogo smo pisali o potrebi po prostorih za zdravje, lahko rečemo konstruktivno rekreacijo študentov, o pomanjkanju vsakih podobnih prostorov v Mariboru, o kvarnosti pojavov, ko se morajo študentje zabavati po barjih, kavarnah in gostilnah (če imajo denar, seveda!) Dali smo celo nekaj konkretnih predlogov, ki pa so vsi iz teh ali pa onih razlogov padli v vodo.

Tudi Združenje visokošolskih zavodov je reševalo to vprašanje in doseglo sporazum z občino Center, ki je pripravljena v ta namen odstopiti primerno zgradbo in dati na razpolago eno do dve stanovanji za izpraznitev take hiše. Združenje je posredovalo tudi pri vseh ostalih občinah naj podpro to akcijo.

Študentska organizacija

se je lani že afirmirala z nekaterimi konkretnimi akcijami, tako da je bilo njeno delo čutili tudi v mariborskem javnem življenju.

Osrednji problem, ki ga je poskušala rešiti Zveza študentov mariborskih visšjih šol je bil v tem, kakšen koncept dela bi bil najbolj primeren za naše pogoje, ki so specifični, saj so vse šole (razen stomatološke) dvoletne. Proces naravne rotacije otežkoča delo študentske organizacije, zlasti pa kadrovanja. Opazili smo, da so imeli študentje, člani odborov zveze študentov na šolah in člani Odbora zveze študentov mariborskih visšjih šol premalo zaslombo pri ostalih kolegih

Odbor zveze študentov je delal v sedmih komisijah: Socialna komisija je reše-

vala socialne probleme študentov (nastamba, hrana, subvencije).

Komisija za brigade, ki je odšla julija na izgradnjo avtoceste Bratsva in enotnosti.

Kulturna komisija je organizirala uspeš študijski kulturni teden.

Sportna komisija je organizirala več tekmovanj in prvenstev visšjih šol v raznih športnih panogah.

Študijska komisija je imela nalogo proučevati študijske uspehe in težave mariborskih študentov ter probleme, ki se pojavljajo ob študiju.

Zdravstvena komisija si je zlasti prizadevala rešiti problem socialnega zavarovanja in zdravljenja študentov.

Komisija za tisk in propagando je skrbela za informacije študentov in javnosti o delu študentske organizacije preko Katedre in dnevnega časopisja.

Katedra mariborskih študentov

V študijskem letu 1961/62 smo izhajali kot mesečnik. Prizadevali smo si izluščiti bistvene probleme, ki so se porajali na mariborskih visšjih šolah, pri delu zveze študentov, pri delu samoupravnih organov na šolah in jih reševati. Naša prizadevanja v drugi smeri pa so veljala iskanju novih poti in odkrivanju napak v mariborskem javnem življenju.

Uredništvo Katedre je organiziralo tudi več športnih tekmovanj in uspeli prvi mariborski (prvi tudi v Sloveniji) natečaj popevk »Katedra 62«.

Z udeležbo na sestankih in seminarjih vseh jugoslovanskih študentskih listov smo se uveljavili tudi v izvenrepubliških okvirjih.

Lani je izšlo deset številčk Katedre. Velike težave smo imeli s tiskanjem, kar je otežkočalo naše delo, saj smo n. pr. zadnje, deseto številčko tiskali kar v dveh tiskarnah, v Mariboru in Čakovcu, kar je menda edinstven primer v zgodovini slovenske publicistike.

PRVI ŠTUDENTSKI DOM

Svet Združenja mariborskih visokošolskih zavodov je ustanovil sklad za izgradnjo študentskih domov, z namenom zbiranja in pravičnega usmerjanja sredstev, ki so namenjena za izgradnjo študentskih stanovanj in domov.

Lani so mariborski študentje predlagali: »V vsaki hiši, ki k, bo zgrajena v Mariboru, naj s jo gradijo politično-teritorialna enota ali gospodarska organizacija, naj bi bil

dodeljen določen prostor za študentska stanovanja.« Zal pa do uresničitve tega predloga n. prišlo.

Tako pa bodo dobili mariborski študentje samo del prenovljenih prostorov doma Srednje kmetijske šole

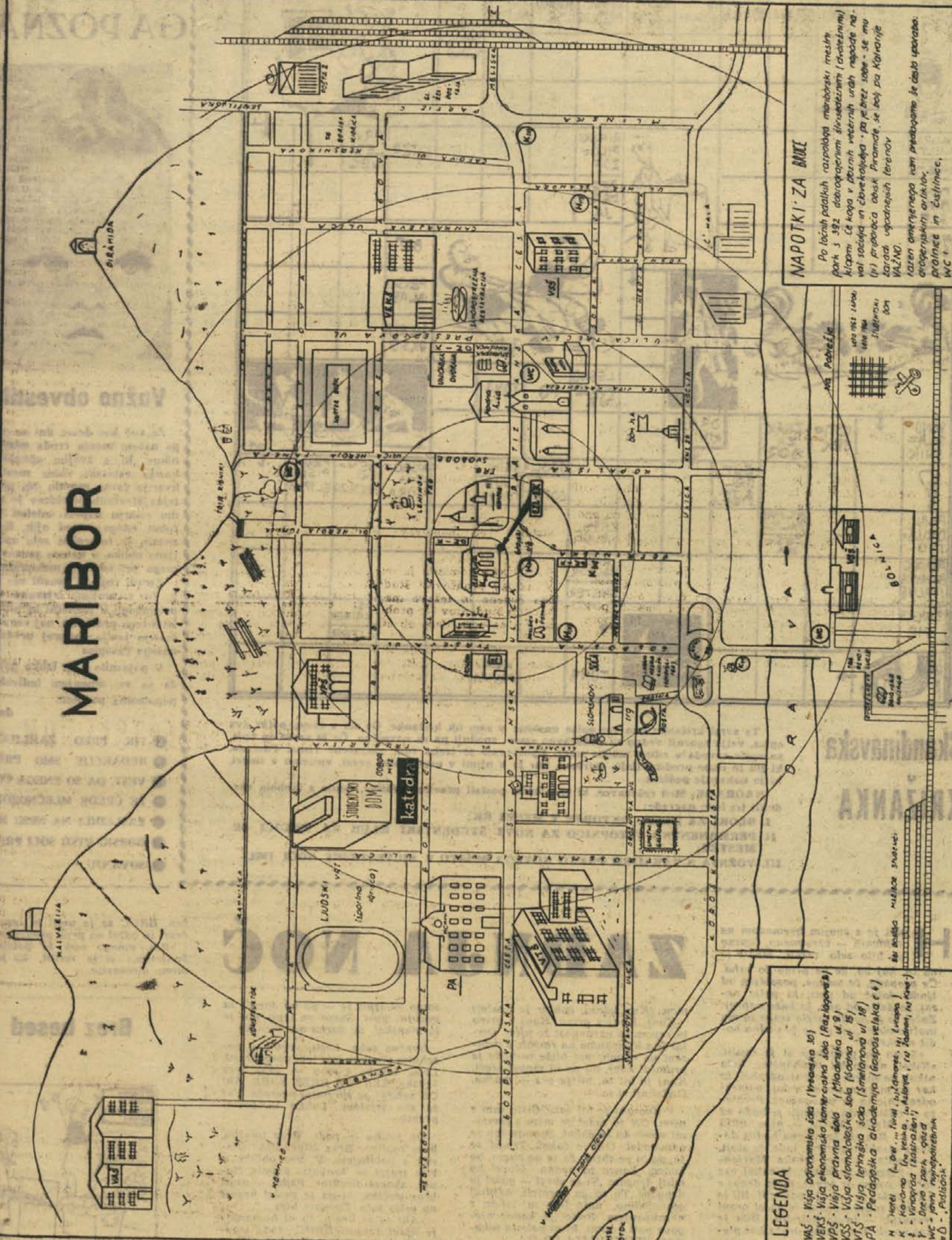
S tem, seveda ne bo popolnoma rešen problem namestitve študentov za časa študija, k je iz dneva v dan večji.

VPIS...

— Zelo mi je žal, da vas še vedno ne morem vpisati. Pri poklicu vašega očeta ste sicer dovolj natančno napisali: upokojen ladijski kuhar, vendar ste pri tem pozabili navesti inventar ladijske kuhinje.

MARIBOR

LEGENDA

- VAŠ - Višja agrarnaška šola (Voznaška 36)
- VEKŠ - Višja ekonomska komercialna šola (Plazlogova 8)
- VPS - Višja pravna šola (Mladinska ul. 9)
- VŠS - Višja stomatološka šola (Smetanova ul. 15)
- VTS - Višja tehniška šola (Smetanova ul. 18)
- PA - Pedagoška akademija (Gospodstvska c. 4)
- H - hotel (L. v. r. 101)
- K - kavarano (L. v. r. 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110)
- Š - šola (Srednja, Katedralna, Mladinska, Voznaška, Sv. Jozefa, M. Kovača)
- Y - otroški park - gozd
- WC - javni sanitariji
- W.D. - pušilnica

NAPOTKI ZA BRUČE

Po ločnih potalkah razporeda mariborski maslini park s 392 dozorevanimi širnobraznimi (okrožnimi) kitami. Če kopa v bližini veterinarskih uradnih naprav na vasi socijalna in človekoljubna - pa je brez udobe - se mu (1) pripadajo občinski pramenci, se bolj pa krajinskije zaradi ugodnejših terenov VAZNI.

razen ameriškega vam pretobopamo se čisto uporabo: drogerijskih orilov, pralnice in čistilnice, WC.

Ista sodila popasnila ohvato od 8 do 23 na EZL-EKU.

	METER	CELINA	OZEMLJE	SAMO IN SOGLASNIK	IZRAZ PRI KARTAH	NEMŠKI PREDLOG	HOŠKO IME	PRITISK	MAKEDONSKO KOLO		
SKORAJ KELT											
IME TV						RIMSKI PILOZOF				LITER PRVI LETALEC	
TEH BOŠ SIT!						PERIJA					
MARONŠKA LUKA										BAT	
										PEVSKI GLAS	
										ŽELEZNI OKSID	
						LESNO PODJETJE	PO	TONA			
SAMO GLASNIK	ODTI SEK	ZNAK ZA BOR	DRAGA KOVINA								
			SUT DEL FINT. SYEBLA			SOGLASNIK ZOPET	LJUB. TOVARNA		KURONŠKA GORA	NEMŠKI PREDLOG	FRANCIŠEK GLIPNAS
PLAN. DRUŠTVO		BILJARD PALICA	LESKI DA			DEL NOGE					
PRAPRE BIVAVKA ITALIJE						RAZGOVOR					
ŽEŠKO IME						METER				OS. ZAIKEM	LITER
						TONA		KEM. PRVINA			

KDO GA POZNA?

Važno obvestilo

Ze več kot deset dni se potika po našem mestu čreda mladoletnikov, ki s svojim obnašanjem kazijo estetski videz mesta in kvirajo javno moralo. Na podlagi izjav številnih očitilcev je našemu risarju uspelo izdelati fotorobot enega izmed njih. Kot je znano, je fotorobot zelo uporabljana oblika, s katero javnost pomaga pri iskanju malopridnežev. Zaradi tega bi prosili vse tiste, ki bi s svojimi izjavami lahko pripomogli k pametni in hitri rešitvi tega problema, naj vse informacije javijo čimprej uredništvu našega časopisa.

V pojasnilo vam lahko povemo da so vsi omenjeni individualni popolnoma podobni.

dado

- TIK PRED ZAKLJUČKOM
- REDAKCIJE SMO PREJELI
- VEST, DA SO ENEGA ČLANA
- TE ČREDE MLEČNOZOBCEV
- ZASLEDILI NA NEKI MARI
- BORSKI VIŠJI ŠOLI PRI VPI
- SOVANJU.

Skandinavska KRIŽANKA

Ta zvrst križanke ima vse opise vnešene v sam lik križanke. Če sta v enem potju dva opisa, velja zgornji vedno za vodoravno smer, spodnji pa za navpično. Če je samo en opis, se vpiše seveda v edino možno smer. Upoštevati je treba tudi vključene risbe. Pomene, ki jih te risbe predstavljajo, oziroma, kar je z njimi v neposredni zvezi, vpišemo v smeri, ki jo nakazuje puščica.

NAGRADE: Med reševalce, ki nam bodo poslali pravilne rešitve, bomo z žrebom razdelili tri lepe nagrade:

- I. BLOKI ZA MESEC OKTOBER V MENZI RK;
- II. PERMANENTNO VSTOPNICO ZA NOVI STUDENTSKI KLUB ZA TEKOČI SEMESTER;
- III. VOŽNJA S TAKSIJEM PREKO NOVEGA MOSTU V SILVESTRSKI NOČI 1962.

Hodil je s svojim bremenom na ramenih — vzravnano, čeprav je bilo zelo težko. Mistil je na to, kaj bo, če ne pride do vrha. Če propade, če omaga, pozabljen od ljudi, daleč od poti, ki pelje nazaj, še dalje od one, ki kaže naprej. Začel se je potiti, mrzle srage so mu močile obraz, on pa je še vedno hodil navkreber.

»Samo da prispem,« si je mislil. »Nikoli nisem bil strahopetec, toda nikoli se nisem ničemu odrekel, to kar pa moram storiti sedaj, pomeni odrekanje in še mnogo več. Prekletost — odšli bodo, odvrnili se bodo od mene. Metka, Metka — njen vitki stas... Res, da še ne zna hoditi dobro z visokimi petami, toda, če stoji, je popolna, skoraj ženska. Marjanca... Besni hausball, le zakaj vse to? It's now or never, moja draga.«

»Ah, sedaj je čas,« je pomislil. Bil je že stari »dasa«, vedno je našel pravi trenutek — in jo poljubil. Bila je kot vosek, kot maslo, vroča kot pla-

ZADNJA NOČ

men. (Kuj železo, dokler je vroče!)
Konj. Konj z grivo. Konj z grivo in repom in naravnost za njim. Dirjal je z bremenom na ramah, s svinčcem na nogah; vse bliže in bliže je prihajal konj, on pa ni mogel uteči. Konj je bil tu, bil je pes — mačka. Oddahnil si je.

V dcorani je bil sam. Čisto sam z njim. ON je sedel za mizo s temnimi naočniki in čakal. Spomin mu je odpovedal. ON je čakal. Trudil se je, da bi se zbral; če se ne zbere, bo konec, konec za vedno. Moral bo oditi drugam. Ni se zbral — odšel je drugam. Tu so ga sprejeli, najprej gostoljubno, nato leto za letom z nezaupanjem. Prišel je konec njegove poti — poti, ki ni peljala nikamor. VPOKLICALI SO GA.

Samo še eno upanje mu je ostalo. Pogojni vpis. živel je zanj. En izpit,

samo en izpit še — pa bo dovolj za pogojni vpis. Samo en izpit mu je še manjkal. Se danes mu manjka.

Sončna soba. Lepa, svetla, s posebnim vhomom (pri lepi gospodinjii). Lepa ženska s sobo — soba brez ženske, ŽENSKA BREZ SOBE. Ah! Od nekdanj ga spremlja nesreča. Vse se mu izjalovi. Lahko bi postal pesnik.

Ob kruhu in vodi. Brez tolažbe, brez topline. Brez štipendije. Clovek s položajem. V črni obleki, v beli srajci in kravati, popoln clovek, skoraj direktor. Padel — ostal brez stolčka, ki ga je prišel branit na višjo šolo Zvonovi bijo.

»Ah! to je kruto, to ni humano!« je hotel zavpiti BRUC, toda izgovoriti je mogel le nekaj kot: »Aaaa oa uta, oni hu-ao!« ker se je v tem trenutku zbudil. Bil je ves premo-

čen. BRUC se je umil in lepo počesal in odšel na prvo predavanje. »Res, mnogo sem že dosegel v življenju,« si je mislil, ko je šel mimo gimnazije.

Brez besed

